

Ikt. sz.: NOB-41/20-5/2021.

NOB-9/2021. sz. ülés
(NOB-51/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2021. november 16-án, kedden 9 óra 06 perckor
az Országház Gróf Esterházy János termében (földszint 1.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása	5
Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter éves meghallgatása	5
<i>Dr. Semjén Zsolt tájékoztatója</i>	<i>5</i>
<i>Hozzászólások, kérdések</i>	<i>13</i>
<i>Dr. Semjén Zsolt válaszai, reflexiói</i>	<i>27</i>
Az ülés berekesztése	34

Napirendi javaslat

1. Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter éves meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Fenyvesi Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szászfalvi László (KDNP), a bizottság alelnöke
Lázár János (Fidesz)
Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz)
Balczó Zoltán (Jobbik)
Bencsik János (független)

Helyettesítési megbízást adott

Jakab István (Fidesz) Fenyvesi Zoltánnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Sándor Tamás bizottsági munkatárs

Meghívott

Hozzászóló

Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter

Megjelent

Dr. Szilágyi Péter nemzetpolitikáért felelős miniszteri biztos
(Miniszterelnökség)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 06 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Nagy szeretettel köszöntök minden jelenlevőt a bizottság mai ülésén! Nagy tisztelettel köszöntöm dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes urat és dr. Szilágyi Péter nemzetpolitikáért felelős miniszteri biztos urat! Köszöntöm a bizottság alelnökeit, a bizottság tagjait és a teremben jelen lévő érdeklődőket, a miniszterelnök-helyettes úr kollégáit, a Nemzetpolitikai Államtitkárság munkatársait! Köszöntöm önöket! Tájékoztatom a jelenlevőket, hogy a pandémiás helyzetre való tekintettel a belső televíziós hálózaton is közvetítésre kerül a bizottsági ülés - e tekintetben visszatértünk a tavaszi szabályozáshoz -, a nyilvánosságot tehát nemcsak itt a helyszínen, hanem a televíziós hálózaton keresztül is tudjuk biztosítani. A járványügyi helyzet miatt az elkövetkezendő időszakban is figyeljünk majd a távolságtartásra a teremben, illetve azt szeretném kérni, hogy ahogyan most is ülnek, a maszkot legyenek szívesek használni, illetve aki beszél, az természetesen akkor, arra az időtartamra leveheti azt.

Tisztelt Bizottság! Távolmaradását előzetesen írásban bejelentette Jakab István, a Fidesz képviselője és dr. Molnár Zsolt, MSZP. Jakab István elnök urat Fenyvesi Zoltán alelnök úr fogja helyettesíteni. Így megállapítom, hogy a bizottságunk 7 fővel határozatképes.

Kérdezem a bizottságot, hogy elfogadja-e a kiküldött napirendet. Aki igen, az, kérem, most szavazzon. (Szavazás.) Köszönöm szépen. 7 igen szavazattal a bizottság a napirendet elfogadta.

Egy napirendi pontunk van, dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr, tárca nélküli miniszter éves meghallgatása, amely az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján történik meg, miszerint a hatáskörrel rendelkező bizottság évente meghallgatja a minisztert. Köszönöm szépen miniszterelnök-helyettes úrnak, hogy erre alkalmat adott az idén is - ahogy előzetesen beszéltünk róla, immár tizenegyedik alkalommal tesz eleget ennek a kötelezettségnek -, és ezennel át is adom önnek a szót tájékoztatójának a megtartására.

Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter éves meghallgatása

Dr. Semjén Zsolt tájékoztatója

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter: Nagyon szépen köszönöm. Kedves Elnök Úr! Igen tisztelt Bizottság! Igyekszem rövid lenni, amire két okom is van: az egyik az, hogy miután hatalom alatt álló ember vagyok, mint a római százados, és ha azt mondják, hogy menjek ide, ide megyek, ha azt mondják, hogy jöjjenek oda, oda jövök, miután 11 órakor lesz a nemzetiségi bizottságnak a meghallgatása, ezért nem vagyok egy gyáva fiú, de nem szeretnék beszorulni Pánczél elnök úr és Ritter elnök úr üllője és kalapácsa közé, tehát igyekszem a legrövidebben elmondani a felvezetést, hogy maradjon idő a kérdésekre. Ez az egyik, amiért röviden foglalom össze. A másik pedig az, amit elnök úr is említett, hogy ha jól számolom, tizenegyszer ülök itt, először még a program bemutatása volt, aztán évről évre a beszámoló; nagyjából mind a nemzetpolitika filozófiájáról, mind annak az intézményrendszeréről lényegében már mindent elmondtunk ebben a bizottságban.

Az egész filozófiája tekintetében most csak egyetlenegy dologra szeretnék kitérni, ami ebben a ciklusban némileg újdonság, hogy a nemzetiségi ügyek is

énhozzám kerültek, ami azért helyes egyébként, mert ahogy a magyar nemzetnek elszakíthatatlan része a határon túli magyarság, úgy a magyar nemzetnek integráns részei az őshonos nemzetiségek, és, ugye, szerencsés az, hogyha a nemzetiségeink esetében be tudjuk mutatni azt, hogy mi az a nemzetiségi politika, amit szeretnénk látni a határon túli magyarok esetében is, és ezért, azt gondolom, tényleg szerencsés dolog, hogy a külföldi magyar ügyek és az őshonos magyarországi nemzetiségek egy kézben vannak. Azt csak zárójelben jegyzem meg, és ezért ez kapcsolódik az egyházi ügyekhez, ez különösen szerencsés, hiszen mind a határon túli magyarság tekintetében, mind a magyarországi nemzetiségek esetében az egyházi intézményrendszer nagyon szoros összefüggésben van a nemzet és a nemzetiségek megtartó erejével. Látom, nincs itt Alexov Lyubomir barátunk, de például a szerb nemzetiségnél nyilvánvaló, hogy a szerb ortodox egyház szoros átfedésben van a szerb nemzetiséggel, és a katolikus és református, unitárius, evangélikus egyház szoros átfedésben van a magyar határon túli nemzetrészekkel. Ezért helyes tehát, hogy ez a három így egyben van.

Egyetlenegy gondolatot szeretnék még elmondani az egésznek a filozófiája tekintetében, hogy gyakran vádolnak minket azzal, hogy nacionalisták vagyunk. Itt a helyzet az, hogy a szónak a durva értelmében azért nem vagyunk nacionalisták, mert mi azt gondoljuk, hogy minden nemzet olyan érték, amit csak és kizárólag az adott nemzet vagy nemzetiség adhat az egyetemes emberiségnek, ezért a mi filozófiánk az, hogy az emberiség értékgazdagsága a nemzetek sokszínűségében áll fenn, és azt gondoljuk, hogy a világ gazdagsága, az akkor teljes, hogyha minden nemzetiség és nemzet megőrzi azt a sajátos örökségét, amit magával hoz, és azt támogatjuk, hogy ezt megőrizze, kibontakoztassa, és fel tudja mutatni. Tehát nem kizárólag a magyarságra vonatkoztatjuk a nemzeti gondolkodást, a nemzetben való gondolkodást, hanem minden nemzet és nemzetiség tekintetében, ezért nemzetiek vagyunk, nem pedig a szónak a durva értelmében nacionalisták.

A nemzetpolitika filozófiája után, amit már számtalanszor kifejtettem itt, ebben a bizottságban, a konkrét programok tekintetében egy rövid összefoglalót adnék; azért mondom, hogy rövid összefoglalót, mert a programsorozata és intézményrendszere olyan cizellált már a nemzetpolitikának, hogy talán a Goethe és a világegyetem kifejezés adja vissza ennek a sokszínűségét. Ezért inkább csak ilyen szemelvényyszerűen mutatnék be néhányat, különösen a legújabb fejlemények és fejlesztések és előrelépések tekintetében. Maga ez a felvezetés, amely a kérdések előtt azért, azt gondolom, helyes, hogyha elhangzik, arra koncentrál, hogy a magyar nemzetpolitikának alapvetően öt nagy pillére van, és erről az öt pillérről mondanék néhány gondolatot.

Az első, ugye, mégiscsak az alkotmányos alapoknak a megteremtése. Itt a legfontosabb a magyar alkotmánynak, az új Alaptörvényünknek az a mondata, hogy Magyarország felelősséget visel a külföldi nemzetrészekért, tehát nem pusztán arról van szó, ami Antall Józsefnek a mondása volt - ami egyébként akkor egy nagyszerű mondas volt, és mélyen igaz; megjegyzem, akkor durván megtámadták érte -, hogy lélekben 15 millió magyar miniszterelnöke. Még csak nem is arról van szó, ami a korábbi alkotmányban volt, hogy Magyarország felelősséget érez a határon túli magyarokért, mert hogy ki mit érez, az egy elég szubjektív dolog, hanem hogy Magyarország felelősséget visel a külföldi magyarságért. Ezért tehát amikor mi nemzetpolitikát folytatunk, akkor alkotmányos kötelességünket teljesítjük.

Itt talán még érdemes megemlíteni a nemzeti összetartozásról szóló törvényt, amelyet annak idején Kövér Lászlóval nyújtottunk be Trianonnak az évfordulóján, amely egyfelől nyilvánvalóan reflektál Trianon tragédiájára, amire alapvetően visszavezethető az, hogy a magyar állam és a magyar nemzet határai nem esnek egybe, ahol a gyász, az természetes, de a pusztta gyászt meg kell haladni. Ennek különböző

aspektusai vannak. Helyes az a büszkeség is, hogy túléltek Trianont, mikor az volt a cél, hogy a magyarság és a magyar államiság ne élje túl - nem sok nemzet van, amely ezt az országcsönkítást túlélte volna -, és ezen a büszkeségen kívül a küldetésünk az, hogy a mostani helyzetben a nemzetegyesítést közjogi és kulturális értelemben hajtsuk végre, ennek a megvalósítása nemzetpolitikánknak a gerince. Számtalan törvény kapcsolódik még ide, de a rövidség kedvéért az alkotmányt és a nemzeti összetartozás törvényét érdemes említeni.

A második nagy pillér a nemzet közjogi egyesítése, aminek a célja az, hogy külhoni magyar véreinkből, nemzettársainkból honfitársaink és polgártársaink lehettek. Itt is érdemes azért ezt az ívet végignézni, tehát ez is tulajdonképpen Antall Józseffel indult, aki, ugye, lélekben 15 millió magyar miniszterelnökének tekintette magát nagyon helyesen; a következő, már közjogi jellegű lépés volt a státustörvénynek az elfogadása, ami mégiscsak egy intézményes kapcsolatot hozott létre a külhoni magyarság és a magyar államiság között; és ennek a beteljesülése a teljes jogú állampolgárság megadása. Noha késztetést érzek rá, de azt visszafojtom magamban, és 2004. december 5-ére nem térek ki, már csak azért sem, mert Molnár Zsolt képviselő úr nincs itt, és ezért nem lenne méltányos, hogyha most odamondogatnék, ő pedig nincs itt az MSZP képviselőjében, hogy megkísérelhesse a válaszadást.

Akárhogy is van tehát, de 2004. december 5-e tényleg egy lelki Trianont okozott, ezért is volt szükséges - ettől függetlenül is, de ettől különösen -, hogy az állampolgársági törvénnyel biztosítsuk a külhoni magyaroknak a közjogi nemzethez való kapcsolódást, tehát a teljes jogú állampolgárság megadását. Na most, ez a következőképpen néz ki: hogy amikor elkészítettük az állampolgársági törvényt, és itt csak zárójelben jegyzem meg, hogy nem véletlen, hogy a román törvényt vettük alapul - egyébként még édesanyám fordította nagyrészt románról magyarra -, az azért volt szerencsés, mert Romániának olyan törvényt kellett hoznia, hogy a Pruton túlra, tehát a Moldávia területén élő románság számára, Besszarábia számára is ki tudja terjeszteni a román állampolgárságot; na most ha Románia kiterjeszthette a román állampolgárságot Moldáviára, ráadásul az EU határain túlra, akkor senki nem sérelmezheti azt, ha mi ugyanezt meg tesszük Erdély vonatkozásában. Emlékszem, amikor Basescu elnök úrnak megköszöntem, hogy olyan remek törvényt alkottak, hogy az számunkra is etalon, és alapként vehettük az erdélyi magyarságra való kiterjesztésre. Azt csak zárójelben jegyzem meg, hogy különösen szerencsés, hogy miután Besszarábiában nem sok olyan román van, aki az akadozó államigazgatásból kifolyólag papírt tud mutatni arról, hogy az ősei a Román Királyság polgárai voltak, ugyanígy mi is úgy tudtuk megfogalmazni az állampolgársági törvényünket, hogy az kiterjeszthető legyen a csángókra, akik sok esetben nem tudnak papírt mutatni arról, hogy az őseik a Magyar Királyság polgárai voltak, holott nyilvánvalóan integráns részei a magyarságnak.

A lényeg tehát az, hogy az állampolgársági törvényt meghoztuk, megjegyzem, még 2010-ben, a kormány megalakulása előtt az új parlament kétharmaddal, első lépése volt; egyébként néhány képviselő szavazott ellene összesen, és gyakorlatilag konszenzussal fogadta el az Országgyűlés - nagyon helyesen. Az első lépésben a külhoni magyarok átjöttek a magyar önkormányzatokhoz beadni az állampolgársági kérelmet, majd az idők múlásával ez inkább áthelyeződött a konzulátusokra, nagykövetségekre, főleg a konzulátusokra, most pedig a kistelepülésekre megyünk ki az emberekhez, hogy fel tudják venni a magyar állampolgárságot. Összességében meg merem kockáztatni azt a mondatot, hogy aki magyar állampolgár akart lenni, az magyar állampolgár lehetett. Most persze a honosítás az idők végezetéig fog folyni, már csak azért is, mert akik magyar állampolgárok, azoknak a gyerekei magyar állampolgárnak születnek, tehát ilyen módon a magyar államigazgatás valamilyen formában visszatért az

elszakított területekre is. Egymillió-egyszázhuszezer körül van a honosítottak száma, az óriási többsége kedvezményes, egyszerűsített honosítással történt, a kisebb részének a diaszpórában pedig az állampolgárság megállapításával.

Annyit talán még érdemes megemlíteni, hogy nincs A és B kategóriájú állampolgár, tehát teljes jogú állampolgárság van, és amilyen kedvezmények kiterjeszthetők a külföldi magyarokra, azokat biztosítjuk a külföldi magyarság számára például mondjuk a családtámogatások tekintetében, ami tehát nem területhez kötött, azt kiterjesztjük a világon bárhol élő magyarra. És az is fontos még, hogy a választójog szempontjából és magának a választáson való részvételnek szempontjából a végletekig leegyszerűsítettük a szavazásnak a lehetőségét. Ugye, ez alkotmányos szempontból elég bonyolult, különböző borítékok, és így tovább, ismerjük ezt a történetet, az alkotmányos biztonság persze mindenek felett, de amennyire lehetett, ezt leegyszerűsítettük. Csak zárójelben jegyzem meg, hogy például egy csomó probléma abból adódik, hogy az anyja neve mint identifikációs adat Magyarországon kívül szinte ismeretlen, tehát egy csomó ember, főleg a külföldön nem tudja, hogy az édesanyja neve hogy van, a nevét persze tudja, de hogy hogyan van anyakönyvezve. Mit tudom én, tehát nekem is Niklász Erzsébet az anyám, de hogy az Elisabetának van írva, a „Niklász”-t hogy írták éppen románul, amikor anyakönyvezték, főleg egyébként a cirill betűknél a „g”-nek meg a „h”-nak az átírása, ez elég problematikus. A lényeg az, most nem megyek bele, de a lényeg az, hogy közkívánatra amennyire lehetséges volt, ezt leegyszerűsítettük.

A honosítás nagyművét tehát, ami szerintem egyébként a magyar államigazgatás legnagyobb teljesítménye volt és a nemzet közjogi egyesítése, azt megcselekedtük, erre, azt gondolom, büszke lehet az Országgyűlés és az egész nemzet. Megjegyzem egyébként, ez tényleg az volt, hogy egyfajta igazságszolgáltatás volt azoknak, akiket száz éven keresztül bozgoroztak, hazátlannak neveztek; ez ma a Trianonra adható reális válasz.

A következő, harmadik pillér az identitásmegőrzés - erre mondtam azt, hogy Goethe és a világegyetem. Most tényleg csak szemelvényyszerűen, két percben egy párat elmondok. Csak most egymillió-hétszáz ezer magyart értünk el ezeken a programokon keresztül perszónálisan. A legfontosabb intézményi formánk a MÁÉRT, a Magyar Állandó Értekezlet. Itt csak zárójelben jegyzem meg, hogy tisztelettel megemlékezem Szili Katalinról, aki amikor a gyurcsányi időkben nem hívták össze a MÁÉRT-et, akkor a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fórumán keresztül mégiscsak átmentette valahogy ezt az összmagyar intézményt; aztán persze 2010 után visszaállítottuk.

A legfontosabb döntések a MÁÉRT-ben történnek, gyakorlatilag a MÁÉRT szakbizottságai döntenek el, hogy mik a nemzeti jelentőségű intézmények és programok. Ez azért fontos, mert nyilván vannak olyan nagy intézmények és olyan nagy programjaink, amelyek nem függhetnek attól, hogy éppen az adott pályázatok tekintetében nyer, vagy nem nyer, gondoljunk a Sapienciára, és így tovább! Helyes tehát, hogy kiszámítható finanszírozással biztosítjuk ezek működését. 82 ilyen nemzeti jelentőségű intézmény van, és 12 nemzeti jelentőségű program. Nekem, megvallom, az egyik kedvencem a Határtalanul program. Ugye, itt a pandémia belezavart a történetbe, de azért 2021-ben kétezer kirándulást indítottunk el. Most persze a pandémiahelyzet miatt majd meglátjuk, hogy tavasszal hogy alakulnak a dolgok, de minden be van tározva arra, hogy felső határ nélkül tudjuk lebonyolítani ezeket a programokat. Eddig ötszáz ezer gyerek volt intézményes formában külföldi magyar környezetben. Zárójelben jegyzem meg, hogy természetesen támogattunk ezen kívül még számos olyan, például a Rákóczi Szövetséghez köthető dolgot meg egyéb szervezetekhez köthető dolgot, amikor nemcsak az van, hogy magyarországi diákok mennek külföldi környezetbe, hanem az, hogy mondjuk az erdélyiek menjenek a

Felvidékre, a felvidékiek Kárpátaljára, a kárpátaljaiak a Vajdaságba, tehát hogy az egész Kárpát-medencét át tudjuk szőni hajszálerekkel.

Az oktatási-nevelési támogatás, ami szintén azért fontos, mert itt... Egy mondattal érdemes visszamenni. Ugye, itt eredetileg azt akarták főleg a szlovákok, hogy ezt a pénzt ne perszónálisan a gyerek, a magyar iskolába járó gyerek szülei kapják, hanem egy alapítvány, és az majd támogatni fogja az intézményt. Ez azért nem jó, mert itt ennek a célja az, hogy egy intézményes kapcsolatot hozzon létre a külhoni magyar oktatási intézménybe járó gyerek családja és a magyar állam között, ezért tartottunk ki az oktatási-nevelési támogatás mellett. Ezt most, idén megemeltük 22 400 forintra, és kiterjesztettük a bölcsődésekre is. Megjegyzem, ezen kívül még egy jelentősebb összeget kapnak a Rákóczi Szövetségen keresztül.

Ami még talán érdemes megemlíteni, az az óvodaprogramunk. Több mint ezer óvodát építettünk és tataroztunk ki a Kárpát-medencében, szám szerint 179 újat építettünk, 713-at bővítettünk, és ehhez jött még olyan bővítés, felújítás, hogy négyszáz játszótér is kapcsolódik hozzá. Ennek az egész óvodaprogramnak a lényege az, hogy beigazolódott, amit egyébként kutatásokkal lehetett előre látni, de a tapasztalat is bebizonyította, hogy ha a gyerek magyar óvodába jár, akkor könnyebben megmarad a magyar oktatási rendszer keretében. Nyilván a szórványmagyarság tekintetében szórványkollégiumokkal, a kisgyerekek esetében pedig iskolabuszokkal biztosítjuk a szórványiskolába való járást.

Ami Potápi Árpád barátunknak a szívügye - aki, azt hiszem, éppen a bonyhádi szabad állam kikiáltásán munkálkodik - ez vicc volt -, tehát a testvértelepülés-program, eddig már ezer testvértelepülési kapcsolat alakult ki, amit így támogatunk.

Beszéltem a nemzeti jelentőségű intézményekről. Nyílt pályázatokkal 2700 különböző tevékenységet támogatunk, ebben persze minden benne van a néptáncosoktól kezdve minden létező kulturális dologig. Most tényleg csak egyet említek meg, ami például egy vadonatúj dolog, a sportszerszámok támogatás, hogy 1500 iskolába juttattunk el egyenként százezer forint értékű sportszert - hát, ezek ilyen szép gesztusok.

Két fontos programot érdemes még megemlíteni, a Petőfi Sándor-programot, amit a volt Osztrák-Magyar Monarchia területén csinálunk... *(Dr. Lázár János megérkezik az ülésre. - Dr. Lázár János: Jó reggelt kívánok!)* - szia, János, szia, szia, Isten hozott! -, tehát a Petőfi Sándor Program, amely az Osztrák-Magyar Monarchia területén lévő szórványközösségnek a támogatása és a Kőrösi Csoma Sándor Program, amely pedig a diaszpórának a támogatása.

Csak miután itt több fogalomzavar is volt, azért mondom el, hogy azért használjuk a „szórvány”-t, azt tekintjük annak, ahol, van, aki húszat mond, van, aki tízet, az alatti a magyarság aránya, de ezek olyan területek, amelyek valamikor a magyar államisághoz tartoztak vagy széles értelemben a magyar államiság körébe tartoztak, sőt ahol valamikor akár többségi nemzet is voltunk, de a szórványban, a kisebbségi létben lecsökkent a magyarság száma. Itt fontosak például egyébként az iskolabuszok, és itt fontos például a templomoknak a felújítása. Csak zárójelben jegyzem meg, hogy a Kárpát-medencében háromezer templomot tataroztunk és építettünk fel. A helyzet az, hogy ha felújítjuk egy ilyen szórványközösségnek a templomát, akkor tényleg úgy érzi, hogy érdemes megmaradni, újra helyreáll az önbecsülése, és ha az iskolabusszal biztosítjuk azt, hogy a szórványiskolákba, a szórványkollégiumokba eljussanak, akkor ez a megmaradásukat jelenti.

A diaszpóra ezzel szemben az, ahol soha nem volt magyar közösség, hanem a történelem viharai miatt, a náci és a kommunista idők miatt, a világháborúk miatt, a leverett '56-os forradalom miatt, ki tudja mi miatt valamikor kimentek magyarok, és a világban való magyarság megtartását szolgálja. Megjegyzem itt, hogy - egyébként ezt

még Répás Zsuzsa találta ki annak idején - a helyzet az, hogy ez tényleg egy nagyszerű dolog, mert ezek a diaszpórában lévő magyar szervezetek eredetileg emigráncsszervezetek voltak annak minden értékével és pszichózisával. Na de az emigráció véget ért, mert '90 után mindenki hazajöhet, tehát a szoros értelemben vett emigráció megszűnt. Viszont nagyon sok ember megy ki dolgozni, tanulni, férjhez megy, megnősül, valamit csinál, és ezeket az emigráncsszervezeteket úgy kellett átalakítani, hogy minden magyarnak az otthona lehessen, és ebben rengeteget segítettek a Kőrösi Csoma Sándor Programban részt vevő ösztöndíjasaink, akik ott magyart tanítottak, tanítanak, történelmet, néptáncot, töltött káposztát főznek és Bartókot játszanak, tehát a magyar életet helyreállították. Ehhez persze kapcsolódik még számtalan program, a Mikes, tehát az ottani levéltárak, könyvtárak hazahozatala, ami olyan érték, az a levéltárba kerül, vagy a Széchényibe, ami kevésbé, az például kimegy Kárpátaljára, ilyen könyvek - de ezt most már nem mondom végig, mert akkor megint nagyon elhúzódna az idő.

Még egyet érdemes megemlíteni, a Bethlen Gábor Alapot, amit kifejezetten a külföldi magyarok támogatására hoztunk létre. Köztünk szólva annyira sikeres a magyar államigazgatásban, hogy először, ugye, az egyházakat tettük bele, amelyek inkább innen akarták a finanszírozást, mert rugalmasabb és gyorsabb volt, és most már szép lassan a civil programoktól kezdve minden itt van, ami egy kicsit feszegeti a határokat, de ez a BGA elismerése, amit ezúton Erdélyi Rudinak is köszönök.

Összességében annyit mondhatok, hogy nagyjából az identitásőrző programokat 2010 óta jóval több mint megtízszereztük.

A negyedik pillér a gazdaságfejlesztés. Ez tényleg ilyen paradigmatis dolog volt, ilyenre korábban soha nem volt precedens. Ugye, az Úr Jézus mondta azt, hogy nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, mely Isten szájából vagon, de ez fordítva is igaz, hogy nemcsak igével él az ember, hanem kenyérrel is, és hogy a külföldi magyar területeken megmaradjon a magyarság, ahhoz nem elég pusztán az identitását megőrizni, hanem a megélhetését is támogatni kell. Ráadásnak ez tényleg egy win-win szituáció, hiszen elsősorban jó a külföldi magyaroknak, a fejlesztések miatt jó az ott élő többségi nemzethez tartozónak, jó az utódállamnak, hiszen forrásokat visz oda, és jó a magyarságnak, a magyar államnak is, hiszen azon túl, hogy megtartja a magyar nemzetrészeket, egy gazdasági expanziót is jelent bizonyos értelemben.

Na most, itt a helyzet az, hogy ahol meg lehetett állapodni az adott utódállammal, ott megállapodtunk, például mondjuk a Vajdaságban, ahol a szerb kormánnyal teljes együttműködésben tudjuk ezt bonyolítani. Van, ahol nem tudunk megállapodni, ilyen például Ukrajna, ott meg fogjuk találni a módját a magyarság támogatásának, mert elég leleményesek vagyunk. És van, ahol hol így van, hol úgy van, ilyen például Románia, ahol például Dragneával remekül meg tudtunk állapodni, itt most már post festa el tudom mondani, hogy az egyezés az volt, hogy ők elfogadják azt, hogy mi támogatást nyújtunk gazdasági értelemben a magyar kisvállalkozásoknak, cégeknek, embereknek, mezőgazdasági vállalkozásoknak, viszont vásároljunk román traktorokat. Ez, azt gondolom, Románia számára is jó volt, számunkra is jó volt; milyen kár, hogy szegény Dragnea börtönben van (*Bencsik János közbeszól.*), de egyébként vele meg lehetett állapodni. Nem rajtunk múlik, hogy egyelőre nem sikerült hasonló megállapodást kötni az új román kormánnyal, amelyről nem tudjuk pontosan, hogy kicsodák, és hogy pontosan mi lesz, de Kelemen Hunor elnök úr ebben a kérdésben az aktuális román formációval folytat tárgyalásokat. Egyébként csak zárójelben megjegyzem, hogy az Európai Unió belül a tőke, a szolgáltatások és a személyek áramlását elég nehéz akadályozni, tehát nem kerül nagy leleményességbe, hogy ha nincs megállapodás, akkor meg tudjuk oldani az Európai Unió jogszabályain belül az utódállamtól függetlenül, de az az igazság, hogy amit meg lehet oldani békésen és

barátságosan, a kölcsönös előnyök jegyében, azt jobb megállapodással csinálni, mint - hogy mondjam? - leleményesen és erőből.

Most nem akarok ilyen számokba bonyolódni, de tényleg azt mutatják az ilyen közgazdasági számítások, hogy a külhonban egy beruházott forint az adott területen minimum egy, de leginkább két forintnyi gazdasági növekedést generál, és Magyarország számára is egy fél forintnyi, vagyis forintonként 50 fillérnyi gazdasági növekedést hoz. Tehát gazdasági értelemben is értelmes dolog a külhoni magyarság gazdasági támogatása.

Na most, az utolsó a pártoknak, a külhoni magyar pártoknak a támogatása. Itt, ugye, a MÁÉRT-nek a statútumára megyünk vissza, tehát azt tekintjük első számú partnerünknek, amely etnikai értelemben magyar pártként, magyar szervezetként határozza meg magát. Megjegyzem, itt az őstanulság még a Tadić-időkben volt, amikor az akkori Demokrata Pártban lévő magyar nemzetiségűek pártfegyelem alapján megszavazták a vajdasági magyarok kollektív jogfosztását, vagyis a vagyonszűkítéstől és a kárptól való kizárásukat azon az alapon, hogy a „megszálló” erők leszármazottai. Ez mutatta azt, hogy a magyarság számára csak az a garancia, hogyha etnikai alapú magyar párt van. Megjegyzem, ez volt a problémánk végig a Híddal, ugye, Bugár Bélával, mert az etnikailag vegyes párt az asszimilációnak a kioldozása, mert először van egy vegyes párt, aztán lesz egy többségi pártban, mondjuk egy szlovák pártban egy magyar tagozat, és a végén lesz a szlovák pártban néhány magyar. Ezért tehát a MÁÉRT statútuma alapján első számú partnereinknek azt tekintjük, amelyek etnikai alapú magyar pártok és szervezetek vallják magukat.

Itt fontos mondani még egy mondatot az autonómia tekintetében. A magyarság - beleértve a magyar államot és az összes utódállamban lévő legitim magyar politikai szervezetet - soha nem kért, követelt olyat, amire ne lenne számos példa az Európai Unióban, tehát az autonómia tekintetében sem kértünk semmi olyat, amire ne tudnánk számos példát mondani az Európai Unió tekintetében. Ha másnak lehet, nekünk is lehet. Ha elfogadnánk azt, hogy vannak olyan jogok, amelyek más európai uniós nemzetiségeket, nemzeti közösségeket megilletnek, minket pedig definitíve nem, akkor azt fogadnánk el, hogy másodosztályú európai polgárok vagyunk, és alábbvalók vagyunk a többi nemzetnél. Miután ez nyilvánvalóan nem igaz, ezért ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy ami másnak lehet, nekünk is lehet, amit másnak szabad, nekünk is szabad. Itt megint Szili Katalinnak köszönöm meg, hogy elvállalta ennek az autonómiagondolkodásról való szervezetnek és programnak a vezetését.

Itt azt fontos látni, hogy azért az autonómia tekintetében először is többféle autonómia van. Nyilván a tömbmagyarságnak területi autonómia, mondjuk tehát Hargita, Kovászna és mondjuk fél Maros, ott területi autonómia a jogos; a Partiumban, Szilágy, Szatmár, Bihar, ahol mondjuk 30 százaléknyan vagyunk, ott, ugye, egy más típusú, inkább kulturális autonómia; a szórványban egy személyelvű autonómia; és az is nyilvánvaló, hogy különböző nemzetrészenként ennek különböző formációi vannak. Nem Budapestről mondjuk meg, hogy nekik mi legyen az autonómiakoncepciójuk, ehhez minden segítséget megadunk nemzetközi szinten is és szakmailag is, ezért is kellenek a kutatóintézeteink, de az adott nemzetrésznek kell kidolgoznia a testreszabott autonómiakoncepcióját vagy -konceptióit, például Erdélyben legalább háromfélét, és a magyar állam ezt minden eszközzel támogatni fogja.

Na most, a pártok tekintetében - egyetlen perc alatt végigszaladnék rajta -, Erdélyben nyilvánvalóan az RMDSZ az első számú partnerünk. Megjegyzem egyébként, ez nem a magyar kormány döntése, hanem az erdélyi választópolgárok döntése, tehát a külhoni magyarok eldöntik, hogy melyik az a párt és formáció, amely a leginkább képviseli az ő akaratukat, és a magyar kormány azzal van a legszorosabb szövetségben, akit a külhoni magyar nemzetrészek választanak. Itt annyit tennék még

hozzá, hogy persze mindenkinek van helye a nap alatt, és az a helyes, hogyha egy kisebbségi létben lévő párt igyekszik integrálni, amennyire lehet, minden magyart, de mégiscsak az a helyzet, hogy miután kevesen vagyunk, ezért nem forgácsolhatjuk szét az erőnket, tehát például egy parlamenti választáson egyben kell indulni. Például mondjuk Erdélyben egy önkormányzat egy más ügy, főleg akkor, hogyha nem fenyeget az, hogy nem magyar lesz a polgármester mondjuk az adott székelyföldi településen, mert akkor úgy indulnak egymással szemben, ahogy akarnak; de hogyha az a veszély fenyeget, hogy a magyarság szempontjából elveszítünk egy önkormányzatot, akkor nem helyes, hogyha egymással szemben indulnak magyar pártok, és különösen nem helyes az, hogyha parlamenti választáson történik ez.

Én most egy mondatot még megkockáztatok erről. Én azért voltam mindig is az RMDSZ-szel való megegyezésnek a híve, mert a helyzet az, hogy ha az RMDSZ egyszer megroppanna, és kiesne a bukaresti parlamentből, oda nem egy másik magyar párt fog bekerülni, hanem senki, és az fog történni, hogy a magyar értelmiség beintegrálódik a román pártstruktúrába, az önkormányzati polgármesterek a fanarióta láncba, hogy valahogy forrásokhoz jussanak, és ezt még nem is lehet a szemükre vetni - és ezzel vége a magyar érdekképviseletnek. Miután tehát az RMDSZ az egyetlen olyan erő, amely reálisan bejut a bukaresti parlamentbe, és esélyünk is van arra, hogy kormányra kerüljön - mint ezt az elmúlt időszak eseményei is bizonyítják -, ebből kifolyólag az első számú partnerünk az RMDSZ, és Erdélyben nem történhet olyan, amit Kelemen Hunorral nem egyeztetünk. Ugyanez igaz egyébként a többi pártvezető esetében is a külhoni nemzetrészeknél.

Nagyszerű dolog, hogy a Felvidéken a szétesett magyar pártstruktúrárt végre egybe tudtuk foglalni, ez nyilvánvalóan nem Budapestről történt, de imáinkkal kísértük áldozatos munkájukat, és Forró Krisztián vezetésével az MKP, az Összefogás és a Híd végre Szövetség - Magyarok, Nemzetiségek, Régiók néven, tehát Szövetség néven végre egységes magyar párt van. Teljesen reális, hogy ezzel elérjük a parlamenti küszöböt, és ezáltal teljesen reális az, hogy a következő szlovák kormányban a magyar párt ott legyen.

A Vajdaság tekintetében nyilvánvaló, hogy Pásztor István a vajdasági magyarok vezetője, és a VMSZ a délvidéki magyaroknak a legnagyobb és a legitim érdekképviselete és politikai megtestesítője. És egyébként megjegyzem, amit a Vajdaságban elértek, az példa minden magyar nemzetrész számára. Azért ha belegondolok abba, hogy a miloševići időkben mi volt - etnikai tisztogatástól kezdve minden volt, ami elképzelhető -, most a kulturális autonómia de facto megvalósult a Vajdaságban. Finanziális problémák vannak Belgrádból, de egyébként alapvetően nagyon jó irányba mennek a dolgok, és valóban egy történelmi kiegyezés van Szerbia és Magyarország között, a magyarság és a szerbség között, ami persze nyilván egy hosszú folyamat, történelmi sebeknek a begyógyulása nem megy évek vagy ciklusok alatt, de azt hiszem, hogy ennél jobb irányba már nem is mehetnének a dolgok, mint ahogy Szerbiában jó irányba mennek a dolgok. Persze probléma mindenütt van, de az irány a lényeg, az pedig nagyon jó.

A legnehezebb ügy és a legsanyargatottabb magyar nemzetrész a kárpátaljaiaké. Itt a helyzet az, hogy világossá tettük, hogy Ukrajna esetében is a magyar állam külpolitikáját az adott utódállamhoz az határozza meg, hogy az adott területen lévő magyarsághoz hogy viszonyulnak. Ebből kifolyólag tehát amíg az oktatási és nyelvi jogainkat, egyébként szerzett jogainkat, szerződésben, alapszerződésben lévő jogainkat nem állítják vissza, és az SZBU folyamatosan üldözi a magyar vezetőket, addig Magyarország nem tehet mást, mint hogy például a NATO-ban blokkoljuk Ukrajnának egy bizonyos szint fölötti részvételét. Itt egyébként a megoldás az lenne, amit ajánlottam is az ukránoknak, hogy velünk meg lehet egyezni, ennek a

legfájdalommentesebb és legegyszerűbb dolga lenne, hogyha őshonos nemzetiségként elismernék a magyarságot, akkor ebben a pillanatban a nyelvi és az oktatási jogaink helyreállnának; az állampolgárság tekintetében pedig legalább az Európai Unió és a NATO állampolgárságait ismerjék el, és akkor helyre tudnak állni a jogaink.

Most csak zárójelben jegyzem meg: ha a magyarság nem őshonos Kárpátalján, akkor ki őshonos? Ott a magyarság alapított államot először. Ezért szürreális az, hogy a magyarság nem őshonos, a krími tatárok, azok igen, a magyarság nem. Tehát abszurd önmagában az egész. De a lényeg az, hogy mi nemcsak blokkoljuk az ukránokat, hanem javaslatot is tettünk arra, hogy hogyan lehetne a jogainkat visszaállítani, és abban a pillanatban Magyarország ugyanúgy támogatná Ukrajnát, ahogy kezdetektől támogatjuk. Megjegyzem, Antall József elsőként ismerte el a szuverén Ukrajnát; azt, hogy vízummentességet kaptak az Európai Unióból, azt egyébként Orbán Viktornak köszönhetik, hiszen a nyugatiak úgy fúrták, ahogy tudták, és a miniszterelnöknek a nagyon határozott fellépése volt, hogy megkapják a vízummentességet. Megjegyzem, ezt úgy hálálták meg, hogy néhány héttel később a legdurvábban korlátozták az oktatási és nyelvi jogainkat. Na, mindegy, van, ahogy van, pontosabban nem mindegy, de van, ahogy van. Amíg nem állnak helyre a jogaink, addig kénytelenek vagyunk a NATO-ban blokkolni Ukrajnát, és a javaslatunk az, hogy a történelmi tényeknek megfelelően fogadják el a magyar kisebbséget, a magyar nemzetrészt Kárpátalján őshonos nemzetiségnek, és akkor ezzel a jogi része megvan annak, hogy vissza tudjuk állítani az intézményrendszerünket. Azt csak zárójelben jegyzem meg, hogy nem tudnak kitalálni olyan sanyargatást, hogy mi ne tudjuk támogatni az iskoláinkat, a líceumunkat, a kollégiumunkat, és így tovább, tehát nem hagyjuk magunkat, de jobb lenne a megegyezés.

Horvátországban Jankovics Róbert a HMDK-val nagyszerűen egybefogta a magyarságot, és ugyanez a helyzet a Muravidéken Horváth Ferencsel is.

Miután elment az idő, nem akarom húzni, ezért egyetlen mondattal fejezném be, ez körülbelül úgy szól, hogy aki meg akar maradni magyarnak, az ahhoz minden támogatást megkap, hogy megmaradhasson magyarnak, sőt akiben egy szikra van a magyarság iránt, azt a szikrát segítjük lánggra lobbanni, és egyetlen szikrát sem hagyunk kihunyni; és az a küldetésünk, hogy megmaradjunk nemcsak az anyaországban, hanem az elszakított területeken és a diaszpórában is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük miniszterelnök-helyettes úrnak a tájékoztatóját. Köszöntöm Lázár János miniszter urat a bizottságban! Így a létszámunk a helyettesítésekkel együtt 8 főre emelkedett. Köszöntöm őt is a bizottsági ülésen!

A bizottság tagjaié a szó, vélemények, kérdések hangozhatnak el. *(Jelentkezések.)* Balczó képviselő úr a szó.

Hozzászólások, kérdések

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Elnök úr, köszönöm a szót. Nem tudom, hányan fogunk hozzászólni, mennyire legyen beszorítva a 11-es végzéshez, igyekszem összefoglalni, amit mondani akarok, de több területhez szeretnék hozzászólni.

Először is elismerésemet fejezem ki miniszterelnök-helyettes úrnak azért a több évtizedes tevékenységért, amit a magyarságnak a szülőföldjén való megmaradásáért és identitásának megőrzéséért végez. Ezt azzal együtt meg tudom tenni, hogy sok olyan konkrét ügy volt, amelyben kritikát mondtam akár az elmúlt évben is a romániai választások kapcsán, de azzal, hogy miniszterelnök-helyettes úr az éves beszámolóban egy teljes, több évtizedes spektrumot mondott el, aminek két előnye volt: az egyik, hogy így könnyebb az elismerést kifejeznem, a másik, hogy 73 évesen már sokszor felmerül,

hogy milyen a memóriám, de teljesen pontosan emlékeztem, hogy ezt tavaly is elmondta a miniszterelnök-helyettes úr (*Derültség.*), de hát az ismétlés a tudás atyja.

Most egy látszólag elvi kérdéshez szeretnék hozzászólni, amelyet ön említett, de nagyon fontosnak tartok. Ez az, hogy említette, hogy nem vagyunk nacionalisták, nemzetiek vagyunk. Na most, a mellettem lévő Bencsik János fiatal ahhoz, hogy visszaemlékezzen, hogy negyven-ötven éve létezett két meghatározás: nacionalista, sovinszta. A „nacionalistá”-nak nem volt negatív tartalma, az azt jelentette, hogy a nemzete érdekét helyezi az első sorba, és a „sovinszta” szót használták arra, ha azt mások rovására teszi. Ebben a nyelvi háborúban a „sovinizmus” szó megszűnt, nem tudom, hogy ki hallotta azt mostanában alkalmazni. Ezt a sovinszta tartalmat rátolták a „nacionalistá”-ra, úgyhogy én megértem, hogy ott tartunk, hogy azt kell mondani, hogy patrióták vagyunk, nemzetiek vagyunk, de eredendően ez nem volt egy negatív szó, és nekünk minden szintéren mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy a nemzeti önazonossághoz való jogunkat megőrizzük, és ha Magyarország mint EU-tagállam ezt nem tudja elérni, akkor hogyan tudná jól képviselni a határon túli magyarokat? És itt azért hadd idézzek egy vitából, amit én folytattam le kényszerhelyzetben az Európai Parlamentben az Európai Unió jövőjéről szóló napirendnél ezelőtt három évvel, ahol Manfred Weber, aki a Néppárt elnöke, a következőt mondta, azt mondta, akik a tagállamok nagyobb önállóságát akarják, azokat úgy minősítette, hogy azok a veszélyes nacionalisták, és felfogásunkat a következő lépésben foglalta össze, a miénket, hogy mi azt mondjuk, hogy pokolba Európával. Na most, ezért nagyon lényeges, amit a miniszterelnök-helyettes úr említett, és bízom benne, hogy Hölvényi György valamilyen módon ebben a pártcsaládban ezt próbálja más irányba vinni.

Egy véleményem van egy adott területről, és kérdésem, amely Szerbiára és a szerbiai magyarság helyzetére vonatkozik, ahol előrebecsátom, hogy természetesen tudom, hogy ha egy pártnak olyan támogatottsága van, mint a Vajdasági Magyar Szövetségnek, és részese a kormánykoalíciónak, akkor nagyon sok minden eredményt el tud érni, ugyanakkor természetesen a lojalitás bizonyos kérdések felvetésében korlátozza is. Engedjék meg, hogy én felolvassam az Európai Parlamentben 2021. január 15-én elfogadott jelentést Szerbia EU-csatlakozási előrehaladásáról, abból néhány passzust!

A Parlament emlékeztet a Velencei Bizottság által meghatározott választási elvekre, aggodalommal veszi tudomásul, hogy Aleksandar Vučić elnök minden alkotmányos alap és politikai indok nélkül kihirdette az előrehozott választások megrendezését, ugyanakkor Szerbia elnökeként és a legnagyobb politikai párt elnökeként kihirdette, hogy 2022 tavaszán egy napon kerül sor az elnökválasztásra, a parlamenti választásra, a belgrádi önkormányzati választásra. „Elítéli az Európai Parlament képviselői - különösen a Parlamentet Szerbiával fenntartott kapcsolatait terén képviselő személyek, többek között a SAPC-küldöttség elnöke és tagjai, valamint a pártok közötti párbeszéd közvetítői - elleni elfogadhatatlan szóbeli támadásokat és gyűlöletbeszédet” - ennek a delegációnak voltam az előző öt évben én is egyébként a tagja. „Ismét hangsúlyozza a Vajdaság Autonóm Tartomány finanszírozásáról szóló törvény mielőbbi elfogadásának fontosságát. [...] Felszólítja Szerbiát, hogy biztosítsa a kisebbségi nyelvek egyenlő és megkülönböztetésmentes használatát az oktatás terén, külön médiacsatornákon az állami médiában és helyi szinten, továbbá gondoskodjon az esélyegyenlőségről, valamint a politikai életben, a közigazgatásban és az igazságszolgáltatásban való megfelelő képviseletről.” És az utolsó mondat: „aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a szerb hatóságok nem mozdítják elő a regionális vagy kisebbségi nyelvek tényleges használatát”. Ehhez még hozzáteszem - nem akarok

belemenni -, hogy azért van feszültség a vajdasági magyar értelmiségi körökben egy bizonyos színházi betiltás ügyében, nem megyek bele.

Egyetlen dolgot akartam elmondani ezzel: hogy ott sincs még Kánaán, ott is van még teendő, és azért ezek az Európai Parlament részéről azért elég súlyos megállapítások.

A kérdés, amit szeretnék feltenni, arra vonatkozik, hogy igen, elmondta a miniszterelnök-helyettes úr, hogy miért az etnikai vegyes pártok azok, amelyekkel együttműködik a magyar kormányzat, illetve úgy fogalmazott, hogy elsősorban együttműködik...

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter: Magyar pártok, nem vegyes!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Tessék?

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter: Etnikai magyar pártok.

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Igen.

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter: Mert „vegyes”-t mondtál véletlenül.

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Nem, ja, igen, etnikai magyar pártok!

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter: Csak hogy ne így legyen a jegyzőkönyvben!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Nem, nem, bocsánat, tehát etnikai magyar pártokkal működik együtt.

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter: Igen.

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Egy MÁÉRT előtt az előkészítő ülésen kialakult egy bizonyos vita, amely akkor arról szólt, hogy a Híd meghívása, és az egyik érv, amit a kormányoldal képviselt, nyilván az volt, amit a miniszterelnök-helyettes úr elmondott, a másik az volt, hogy ha egy olyan párt, a Híd-Most, amelyre több százezer magyar ember szavazott, akkor azt teljesen... - amikor a parlamentbe bekerült, akkor ez volt az adat -, akkor vajon helyes-e hogy úgy tekintünk rá, mint hogy nem tartunk vele dialógust. A kérdés azért merül fel, mert a most létrejött Szövetségnek az egyik tagja a Híd. Ez a párt jogilag új pártként jött létre, politikailag egy együttműködés, amit az is kifejez, hogy világosan platformokban működnek, a Híd-platform is megmaradt, a vezetésben is a három együttműködő, jogilag egyesülő párt vezetői vesznek részt. A kérdés tehát most bennem úgy merül fel, hogy akkor most ebben az összefüggésben a Híd párthoz, amelyre most mondjuk azt, hogy Híd-platformhoz, hogy viszonyul.

Csak egy konkrét példa, amire most nyilván nem várok választ, csak - hogy mondjam? - egy lakmuspapír lesz. A MÁÉRT-re nem pártelnökök, hanem delegációk jönnek, feltételezem, hogy ebben a helyzetben a Szövetség logikusan mind a három platformot meg akarja jeleníteni, és akkor ebben a helyzetben most a Hídhoz hogy viszonyul a kormányzat? Nem mintha én a Hídnek valamilyen módon az érdekvédője

lennék, csak mint egy elvi kérdés merült fel. Köszönöm szépen. (Dr. Zsigmond Barna Pál: Egyesült!) ...Önálló platformként...

ELNÖK: Fenyvesi Zoltán alelnök úr!

FENYVESI ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszterelnök-helyettes Úr! Tisztelt Bizottság! Talán abban az ellenzéki képviselők is mindig egyetértenek velünk, amikor azt mondjuk ki, hogy az elmúlt 12 év legsikeresebb, egyik legsikeresebb politikai megnyilvánulása a nemzetpolitika volt a kormány esetében, és ellenzéki képviselőtársaink abban az öt pillérben, amit a miniszterelnök-helyettes úr említett, abban is sok-sok hasonlóságot és sok-sok támogató programot találnak. Talán az egyik, amiben a legtöbb vita alakulhat vagy alakult ki az elmúlt időszakban, amit én tapasztaltam, az, hogy a külhoni magyar vállalkozásfejlesztés megalapozottságát elfogadják-e vagy sem, vitatják vagy sem, és esetleg ebben találhatnak több olyan pontot, amiben nem egyezik a véleményünk. De ennek alátámasztására még szeretnék mondani néhány példát.

Az elmúlt időszakban mint a bizottság alelnökének gyakran volt módom és lehetőségem külhoni programokon részt venni, amelyeket vagy egyházi szervezetek vagy civil szervezetek valósítottak meg, és az ő meghívásukra történt a látogatás, és valamennyien mindig elmondták nekem, hogy köszönetüket fejezik ki a magyar nemzetpolitikáért, azért a sok-sok támogatásért, amit ők kapnak, és azért az elkötelezettségért, amellyel a magyar kormány feléjük fordul. Én azt mondtam nekik, hogy ezt természetszerűen továbbítani fogom, és most megragadtam ezt az alkalmat, és köszönöm a miniszterelnök-helyettes úrnak és a magyar kormánynak azt a támogatást a külhoni magyar szervezetek nevében, amit tettünk.

Viszont engedjék meg, hogy elmondjam egy élményemet, amely alátámasztja a gazdaságélénkítő és a vállalkozásfejlesztő, vállalkozástámogató programok helyességét. A Vajdaságban, Adán jártunk, amikor egy család odajött hozzám, és szorongatta a kezemet, és a családfő sírva mondta el, hogy önekik milyen nagy jelentőségű ez a támogatási forma, amit a magyar kormány tett, hiszen a gyermeke korábban nem gondolkodott abban, hogy ott marad, és ezt a mezőgazdasági tevékenységet folytatja, most, hogy a támogatási forma megvan, és látja ennek értelmét, így már egészen biztos abban, hogy a család egyben marad, és a család folytatja ezt a munkát, amit ők a mezőgazdaságban végeztek. Ezért tartom kifejezetten fontosnak, ezért is tartom kifejezetten fontosnak ezt a támogatási formát, mert valóban elősegíti ez is a helyben maradási és a magyar családok boldogulását a szülőföldön.

Köszönöm szépen a miniszterelnök-helyettes úrnak és a kormánynak ezt a támogatását, és jó egészséget és jó munkát kívánok a továbbiakban is!

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter: Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen, alelnök úr. Bencsik képviselő úr!

BENCSIK JÁNOS (független): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Üdvözlöm a bizottság tagjait, kiemelten a miniszterelnök-helyettes urat és a miniszteri biztos urat! Mindig nagy öröm a miniszterelnök-helyettes urat vendégül látni, és mivel olyan ritkán jön hozzánk, ezért nem tudom megspórolni, hogy számos kérdést zúdítsak most önre, figyelembe véve a korlátozott ittlétét. És ahogy megszokhatták tőlem, a nemzetpolitikában mindig igyekszem konstruktív lenni, de az elismerésre méltó nemzetpolitikai eredmények elismerése mellett ellenzéki képviselőként mégiscsak a

kritikus pontokra felhívni a figyelmet, illetve azokra a pontokra rámutatni, amelyek érzésem szerint nem állnak összhangban vagy nem igazodnak ahhoz a nemzetpolitikai sikertörténethez, amelynek egyébként kétségkívül nagyon komoly eredményei vannak az elmúlt évtizedes viszonylatban. Úgyhogy szokás szerint régióként mennék tovább, Erdély, főleg Erdély és Délvidék kapcsán lesz több kérdésem.

Erdély kapcsán, ugye, azt látjuk, hogy mind Romániában, mind az erdélyi magyarság körében az átoltottság meg az oltási hajlandóság borzasztó alacsony európai viszonylatban. Annak, hogy az erdélyi magyarok nem bíznak a Bukarestből jövő propagandában, annak vannak történelmi okai, gyökerei, tehát azt gondolom, hogy ez részben érthető, viszont ha valahol lenne értelme, hogy az anyaország egy kampányt indítson, akkor az, azt gondolom, ez a terület. Én azt gondolom, hogy amikor arról döntünk, hogy milyen kormányzati hirdetések futnak magyar állami adóforintokból, akkor szemben mondjuk a magyarországi állami hirdetésekkel, amelyek nagyrészt politikai célokat meg az ellenzéki térfélnek a roncsolását meg a kormány-sikerpropagandát szolgálják, kifejezetten ez a cél, azt gondolom, igenis indokolt és jó lenne, és érdemes lenne ez ügyben valamiféle plakátkampányt vagy felvilágosító kampányt indítani.

A másik: nagyon röviden utalt rá a miniszterelnök-helyettes úr, itt van, ugye, a Csúry István és Kató Béla református püspökök elleni meghurcolás a Wesselényi Kollégium épületének a visszaszolgáltatása ügyében, ugye, a vád az, hogy ők meghamisították a tulajdonjogot alátámasztó dokumentumot. Kató Béla úgy fogalmazott, és egyet kell értenem vele, hogy az ellenük indított bűnvádi eljárással a román állam voltaképpen azt üzeni, hogy az egyház tegyen le ingatlanjai visszaszolgáltatásáról. Van-e valami mód a segítségnyújtásra? És általában hogy áll ez az ügy? Lehet, hogy én nem voltam kellően alapos, de én nem találtam a közelmúltból kormányzati nyilatkozatokat ez ügyben - amennyiben voltak ilyenek, kérem, hogy jelezze nekem, illetve hogyha nem voltak, akkor kérem, hogy most itt, a nyilvánosság előtt a miniszterelnök-helyettes úr ne csak kommentálja, hanem jelezze, hogyha kilátásban van bármilyen konkrét segítségnyújtás.

Nagyon röviden kitérve itt az erdélyi magyar pártoknak a belviszonyára, ugye, a miniszterelnök-helyettes úr úgy fogalmazott, hogy imáikkal segítik áldozatos munkájukat általában a külhoni pártoknak a különböző szövetségkötéseire. Én azért azt látom, hogy itt a pénzcsapokkal való tekergetés is be szokott ilyenkor játszani. Ezért is kérdezem meg, hogy mi a kormányzati szándék az Erdélyi Magyar Szövetség kapcsán. A tavalyi meghallgatásán a miniszterelnök-helyettes úr burkoltan bár, de arra utalt, hogy igazából ennek a két magyar etnikai pártentitásnak be kéne olvadnia vagy valamilyen módon integrálódnia kéne az RMDSZ-be, ennek ellenére, ugye, mind az Erdélyi Magyar Néppárt, mind az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács továbbra is működteti a Demokrácia-központokat. Az év elején úgy tűnt, hogy ezt a támogatást megvonják tőlük. Mire számíthatnak ezek a szervezetek jövőre? Kapnak-e pénzt a további működésükre, vagy fel kell hogy készüljenek az állami támogatás, a magyar állami támogatás nélküli, önálló létre?

Végül Erdély kapcsán - ugye, ön is szóba hozta a külhoni magyar autonómiatörekvéseket - én nagyon-nagyon kevésbé hallom, hogy például a Fidesz és a KDNP EP-képviselői nagyon odatennék magukat ebben az ügyben a brüsszeli fórumokon. Azt látom, hogy ezzel kapcsolatban például a Székely Nemzeti Tanács irányába továbbra is van egy óvatos távoltage vagy távolmaradás, a magyar kormányban a különböző tisztségviselői nem mennek el az SZNT rendezvényeire, a közmédiában alig lehet hallani az ő tevékenységükről. Tisztában vagyok ennek a különböző személyközi, politikai okaival is, vagy legalábbis sejteni vélem, de

megkérdem a jegyzőkönyv kedvéért, hogy ez így marad-e a jövőben is, vagy várható-e változás.

Kárpátalja kapcsán én Szijjártó miniszter úrnak szeretnék feltenni majd több, főleg diplomáciai, a két állam közötti kapcsolattal kapcsolatos kérdést, úgyhogy ezzel most nem rabolom a miniszterelnök-helyettes úr idejét, de azt mégiscsak szeretném megkérdezni, hogy például Brenzovics László ügye most hogy áll. Ő azért, ugye, most Budapesten tartózkodik legjobb tudomásom szerint, a letartóztatásának a veszélye miatt ő nem is térhet haza a szülőföldjére, Kárpátaljára. Hogy áll ez az ügy? Van-e remény arra, hogy itt az ukrán állammal valamilyen dűlőre jut a magyar állam?

Felvidék kapcsán, illetve általánosságban én mindig ki szoktam emelni minden éves meghallgatáson Szijjártó miniszter úrnál, Semjén miniszterelnök-helyettes úrnál, Potápi államtitkár úrnál, hogy mennyire jónak tartjuk azt a gazdaságfejlesztési programot, amely elindult a régióban, hogy milyen nagy nemzetstratégiai jelentőséget tulajdonítunk ennek, és hogy mennyire szorgalmazzuk azt, hogy ezek a programok folytatódjanak. Itt, ugye, volt egy, a sajtó ingerküszöbét is elérő külhoni hír, amikor nyílt az a szlovák, a Felvidéken indított földvásárlási program, amely elég éles, ilyen sovinszta indulatokat szított a szlovák partnerekben, úgy tudom, hogy a szlovák ellenkezés miatt le is kellett állítani ezt a programot. Nem tudom, hogy ha erről most a miniszterelnök-helyettes úr nyilatkozik, az inkább árt vagy használ az ügynek, mert tisztában vagyok azzal, hogy ennyire érzékeny ügyekben, amikor tekintetbe kell venni a program sikerességénél itt a nyilvánosságot is, akkor lehet, hogy vannak olyan információk, amelyekről jobb, ha a széles nyilvánosság meg a szlovák nyilvánosság nem tud, úgyhogy inkább csak azt szeretném kérni, hogy ha vannak olyan információk ez ügyben, amelyeket nem olvashattunk a sajtóban, de úgy érzi a miniszterelnök-helyettes úr, hogy az egy olyan fejlemény, amely pozitív vagy bármiféle várakozásra okot adhat, akkor kérem, hogy azt ossza meg velünk.

És akkor végül Délvidék. Hát, meglehetősen..., meglehetősen ilyen keserédes derűvel hallgatom mindig, amikor Szerbiára követendő példaként hivatkozik akár ön, akár más kormányzati szereplő, hogy ennél jobb irányba nem is mehetnének már a dolgok, így fogalmazott szó szerint. Ugye, Balczó Zoltán képviselőtársam idézett abból az EU-jelentésből, amely a kisebbségi nyelvhasználat teljes negligálásának vagy elnyomásának a bizonyítéka, tehát én sokkal borúlátóbb vagyok ez ügyben, tehát nem hiszem, hogy... A Szerbiával való kapcsolatot úgy lehetne jellemezni, hogy van még teendő, és sok mindent elértünk, és hogy van hova fejlődni, nem nagyon látok itt a kölcsönös államközi, Vučić és Orbán elnök urak közötti jó viszonyon túlmenően bármiféle olyan előrelépést, amiből profitálna a helyi magyarság, leszámítva a gazdaságfejlesztési programot, ami, mondom még egyszer, egy nagy eredmény. És hát az a helyzet, hogy ha nemcsak a nyelvhasználati kisebbségi jogokat nézem, hanem a szimbolikus erejű dolgokat, akkor szintén nincs okunk az örömrre.

És itt van egy konkrét ügy, ami engem eléggé mellbe vágott, és a miniszterelnök-helyettes úr személyesen is érintett ebben. Ugye, szeptember végén Belgrádban Pásztor Istvánnak, a VMSZ elnökének a kezdeményezésére a Magyar Érdemrend középkeresztjének polgári tagozatát kapta meg Irinej Bulović bácskai pravoszláv püspök. Nem tudom, miniszterelnök-helyettes úr, mennyire néztek utána, hogy kiről van szó, mielőtt odaadták ezt a díjat, de az a bizonyos püspök arról hírhedt, hogy a 90-es években rendkívül jó kapcsolatot ápol az akkor Arkan kapitány néven hírhedtté vált háborús bűnös, Željko Ražnatovićcsal, és Bulović egy 2018. novemberi ünnepségen, amely egyébként a Délvidék elcsatolásáról emlékezett meg, meglehetősen durva hangnemben beszélt magyarizációról, sovinszta, magyarellenes húrokat pengetve, konkrétan az történt, hogy két, egyébként a családneve alapján magyar származású katolikus papot állítottak pellengérrre. Javaslom a miniszterelnök-helyettes úrnak, ha

elkerülte a figyelmüket, hogy nézzék meg a Délhír című délvidéki magyar nyelvű portálnak az erről szóló tudósításait, akik egyébként megszólították az ügyben az egyik érintettet, Erhard Róbert újvidéki atyát is, aki teljes szomorúsággal és értetlenséggel fogadta, hogy miért, hogyan fordulhat elő, hogy egy az Európai Unióba igyekvő országban, amely a magyar kormánnyal eleve jó viszonyt ápol, ennyire durva kirohanást lehet intézni egy magyar egyházi személy ellen. Egy nagyon rövid idézetet fel is olvasnék ebből, ezt mondja ő: a szerbek - bármekkora elnyomás alatt is voltak a magyarok részéről - akkoriban jobban ellenálltak a magyarosításnak, mint a többi nemzetiség; mi szerbek a negyedik helyen állunk a magyarosítás mértékét illetően; a szlovákokat majdnem teljesen megsemmisítették.

Azt szeretném még egyszer jelezni, hogy nem húsz-harminc évvel ezelőtti történeletről van szó, hanem 2018-ról beszélünk, és ez az ember most kapott - önnek is köszönhetően - kitüntetést.

És ha már szóba került Pásztor István, van egy másik vidám történet is vele kapcsolatban. Egy általam nehezen érthető okból kifolyólag Pásztor István előszeretettel nemcsak részt vesz szerb állami ünnepeken, ami nyilván a tisztségéből fakadó kötelezettség, hanem lelkesen tapsol is ezeken. Például legutóbb az 1848-as délvidéki magyarirtások egyik felelősének, a magyarellenes szerb szeparatista lázadás egyik vezetőjének, úgynevezett Đorđe Stratimirović megemlékezése előtt, az ő néhány héttel ezelőtti karlócai újratemetésén vett részt és hajtott fejet a magyarellenes gyilkos temetésén. Szeretném kérdezni - erről megkérdeztem Potápi államtitkár urat is, önt is megkérdezem, mert Potápi államtitkár úrtól nem kaptam választ erre -, hogy milyen célt szolgál ez, milyen célja van annak, hogy a magyar kormánnyal stratégiai együttműködésben álló párt vezetője ennyire provokatív, a délvidéki magyarság számára durván provokatív rendezvényeken vesz részt. És hogyha önök nem értenek ezzel egyet - mert bízom benne, hogy ezzel azért nem értenek egyet -, akkor nem lenne célszerű jelezni az elnök úrnak, hogy nem szolgálja a két nép közötti barátságot, békét és közös együttműködést.

Vannak még ügyek, de ezeken most át is megyek az idő szűkében.

Végezetül lezárásként lenne három olyan ügy, amelynek nincs konkrét regionális nemzetpolitikai vonatkozása, viszont szeretném a miniszterelnök-helyettes urat megkérdezni. Az egyik egy civil ügy, a másik egy kulturális ügy, a harmadik pedig egy nemzetpolitikai ügy.

Az első ügy a Nemzeti Együttműködési Alapot érinti, amely, ugye, szintén az ön hatáskörébe tartozik, annak a bizottságnak a hatáskörébe, amely, ugye, önnel azért együttműködik. Én előljáróban annyit szeretnék mondani, hogy mielőtt országgyűlési képviselő lettem, több civil szervezet munkájában vettem részt tagként, önkéntesként, aktivistaként, volt olyan alapítvány, amelynek a vezetője is voltam, tehát viszonylag jó... vannak civil, a civil világból érkező problémafelvetésekre azért érzékeny vagyok, és az elmúlt időszakban is jutottak el ilyenek hozzám. Pozitívként szeretném megjegyezni, hogy az elmúlt időszakban, mióta a Bethlen Gábor Alapkezelőhöz került az adminisztráció, érzékelhető a javulás a NEA működésében, ezt szögezzük le, és ezúttal is köszönjük az ott dolgozóknak a munkáját, különösen az alapot elnökként és alelnökként irányító Kondra Laura és Zsigmond József páros munkáját, érzékelhetően jobb lett a működés, mint a Csizmadia László-féle vezetés idején volt.

Amit viszont kritikaként kell elmondanom, hogy hiába emelkedett a NEA költségvetési kerete, mivel a 2011. évi kezdés idején lévő keretet még mindig nem sikerült vásárlóértéken, tehát az inflációt beszámítva olyan mértékre emelni, amely 2010 előtt volt. Most a 2022-es költségvetésben közel 11 milliárd forintot irányoznak elő. Szeretném felhívni a figyelmet, hogy például Bajnai Gordonéknak az egyébként nemzetpolitikailag nem túl áldásos kormányzása alatt is akkori értéken 7 milliárd

forintos sorral rendelkezett az akkor Nemzeti Civil Alapprogram, tehát e tekintetben azért még mindig van, azt gondolom, lemaradás. Hogyha fontosnak tartják a civil szektor támogatását, akkor ezt jó lenne valószínűleg pénzben is, támogatási forrásokban is kifejezni.

Ami szintén jó elem, de van némi aggodalmam, az a Falusi Civil Alap, illetve a Városi Civil Alap, ezek, ugye, közvetlenül a BGA-hoz tartoznak, de itt inkább nem szakmai jellegű kérdésem van, hanem politikai jellegű. Mivel most az történik, ugye, hogy a NEA-tól olyan pályázatokat vesznek át, amelyeknek logikailag ott lenne a helyük, és tesznek át vagy fognak átteni ezekbe az alapokba, ezek a pályázatok nem fognak bekerülni a kollégium és tanácsai elé, tehát az elbírálásuk során nem fog érvényesülni az a civil kontroll, amelyet egyébként önök még 2010-hez képest azért meglehetősen visszavágtak. Ugye, amikor átvették a kormányzást 2010-ben, akkor tíz civilre jutott egy kormányzati ember, most pedig három civilre jut hat politikai kinevezett. Én azt gondolom, hogy nem vagyok egyedül azzal a félelemmel, hogy ha itt az történik, hogy a meglehetősen szűk civil kontroll alatt működő, de mégiscsak valamennyire létező civil kontrollal működő NEA-ból elkerülnek, kikerülnek pályázati források ezekbe az új alapokba, azok még kevésbé lesznek átláthatóak, még kevésbé lehet nyomon követni az ott folyó munkát, és még inkább érvényesülni fognak azok a politikai szempontok az elbíráláskor, amelyek most is érvényesülnek.

Én azt gondolom, hogy megnyugtatólag hatna, hogyha ezekben a kollégiumokban, amelyeket most létrehozna párhuzamosan, lenne rálátásuk és részvételük a falusi és városi civil pályázatok elbírálásában a helyben élő civil szervezeteknek. Ennyit tehát a civil részről.

A második kérdésem a kultúrára vonatkozik, én csak a személyes véleményét kérdezem, tudom, hogy nem tud politikai álláspontot képviselni. Mi a véleménye Demeter Szilárd, Erdélyből származó kultúrfelelős kormányzati miniszteri biztosnak, a Petőfi Irodalmi Múzeum igazgatójának a kijelentéséről, amelyet a magyar színházak és a magyar írók kapcsán tett? Ugye, ő úgy fogalmazott, idézem, hogy ha rajta múlna, akkor a magyar irodalom 80 százalékát valószínűleg kukázná, és hát azt is kijelentette, hogy ő annyira nem szeret színházba járni, annyira..., gyakorlatilag azt mondja, hogy „személyes élmény alapján gyűlölöm a színházat, mint olyat”, nem szeretek színházba járni, „Amikor színházba kell mennem, az olyan, mint másoknak a fogászat”. Mennyire tartja szerencsésnek, hogy ilyen kijelentések után valaki a magyarországi kultúráért felelős miniszteri biztosként ténykedjen?

És a legeslegutolsó, és ezzel zárom, ez nemzetpolitikai vonatkozású ügy. Hamarosan országgyűlési választások lesznek. A külföldről érkező szavazatoknak kétezer... Ugye, 2010-ben az elsők között fogadta el az Országgyűlés azt, hogy a Magyarország határain kívül élő magyar állampolgárok is szavazati joggal részt vehessenek az országgyűlési választásokon, véleményem szerint nagyon helyesen és felelősen eljárva. A nemzeti, nemzetstratégiai célokon túl ez a kormánynak politikai célokat is szolgál, hiszen ezeknek egy legutóbbi felmérés szerint, például az erdélyi magyaroknak a 80 százaléka, több mint 80 százaléka várhatóan a Fidesz-KDNP listájára fog szavazni. A külföldi magyar régióban, de különösen Erdélyben a többi, ellenzéki párt és különösen a baloldali ellenzéki pártok mérhetetlen támogatottsággal rendelkeznek, ez nem előzmények nélküli vagy nem véletlenül van így, és azt gondolom, hogy az, hogy a magyar kormány annyira népszerű a határon túl, az nyilván köszönhető annak a rengeteg nemzetpolitikai ügynek, nemzetpolitikai támogatásnak, amelyet elindítottak, és annak a kormányzati teljesítménynek, amely a külföldön megvalósult. De nyilván ön is tisztában van vele, hogy legalább részben oka ennek a népszerűségnek az is, illetve a többi párt népszerűtlenségének az, hogy a magyar kormány mindent megtett, hogy az erdélyi és a külföldi magyar médiát a támogatási

rendszeren keresztül a kormányzó párt aktuálpolitikai érdekei szerint, aktuálpolitikai érdekeinek szolgálatába csatornázza, és én nagyon szomorúan látom, hogy az utóbbi években szokás lett az, ami nem volt korábban jellemző, hogy a magyarországi választások idején a belpolitikai küzdelmeknek a legdurvább, legmocskosabb részét is exportáljuk, nem mi pontosan, a közmédia, illetve a különböző kormányhoz kötődő médiumok külhonba.

Én értem ennek a reálpolitikai céljait, tisztában vagyok azzal, hogy hogyan működik a politika, és azt kell hogy mondjam, hogy egyébként a baloldali ellenzéki pártokban több szereplő rá is szolgált arra, hogy ne legyen túl jó híre külhonban, ezt azért tegyük hozzá, tehát valaki házhoz ment a pofonért, de azért azt is valljuk meg, hogy az elmúlt években nemcsak olyan emberek, nemcsak olyan politikai szereplők kaptak nagyon durva lejárató, sokszor teljes hazugságon alapuló támadásokat, akik erre rászolgáltak, hanem azok is, akik ebben teljesen vétlenek voltak, csak útjában álltak a kormányzati gőzhengernek. Például a Márki-Zay Péter kapcsán elindult kormányzati hadművelet, azt gondolom, hogy ha az mondjuk határon túl folytatódna, annak, nem azért lenne feltétlenül csak rossz fogamatja, vagy nem azért lenne rossz döntés, merthogy gyűlöletet és ellenségeskedést szít a különböző pártok között, hanem a magyar-magyar együttműködést, a magyarországi és a külhoni magyarok közötti relációt, viszonyt is nagyon súlyosan roncsolja.

Én most nem kérdezni szeretnék öntől, hanem inkább kérni szeretnék öntől, miniszterelnök-helyettes úr. Azt szeretném öntől kérni, mint aki befolyásos tagja a magyar kormánynak, amely elkötelezett a nemzetpolitika iránt és amely, tudom, elkötelezett az iránt, hogy magyar-magyar viszonylatban az elmúlt évek, évtizedek munkája, nemzetpolitikai eredménye ne vesszen kárba, hogy hasson oda, hogy ez a magyarországi belpolitikai sárdobálás ne exportálódjon a külhonba. Önök így is, úgy is meg fogják nyerni a külhoniak szavazatait, semmi nem múlik rajta, higgyék el, a 80-90 százaléka ezeknek az embereknek akkor is önökre fog szavazni, hogyha egy betűt nem írnak, egy plakátot nem raknak ki, semmilyen reálpolitikai cél nem kötődik ahhoz, hogy kampányüzemmódba kapcsoljanak, viszont ez a magyar lelkekben, a magyar-magyar összetartozásban nagyon sok sebet tud okozni. Úgyhogy kérem, hogy ezt helyezze, ahova gondolja, agyába, szívébe, és próbáljon ez ügyben lépéseket tenni. Egyébként meg ha már itt vagyok, akkor bizottsági kormánypárti képviselőtársaimat is erre szeretném kérni. Köszönöm szépen, és elnézést, ha kicsi túlhúztam, de igyekeztem tekintettel lenni itt az ügy, a témák fontosságára és az időkeretre is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Zsigmond Barna Pál képviselő úr!

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Én is szeretném megköszönni a miniszterelnök-helyettes úrnak a kimerítő tájékoztatót, és szeretném elismerésemet kifejezni a kormányzati tevékenységért nemzetpolitikai tekintetben. Köszönjük szépen.

Bencsik János performanszára reagálnék, és nem akarok indulatos lenni, de remélem, hogy nem listáznak ismételt, mert itt azt mondja, hogy Demeter Szilárd erdélyi származású. Önöknél, a Jobbikban hagyománya van, ugye, annak, hogy listázzák az embereket nemzeti hovatartozás szerint, én remélem, hogy az erdélyi... (*Bencsik János közbeszól.*) Elég sokáig politizált azzal a Gyöngyösi Márton képviselő úrral együtt, aki (*Bencsik János közbeszól.*), ugye, listázott, és én remélem, hogy ezeket a listákat, ezeket nem gyártják a továbbiakban is akár ilyen más nevű pártokban. Úgyhogy kérem, hogy óvatosan ezzel a dimenzióval, annál is inkább, hogy azt mondta, hogy azért népszerű a kormánypárt Erdélyben, mert a médiából - hogy mondjam? - fals információkat kapnak a határon túliak, tehát nemes egyszerűséggel, ha úgy tetszik,

akkor lehülyézi őket. (*Bencsik János: Nem, szó sincs róla, ezt kikérem magamnak!*) Kérem, hogy ezt a..., ezt a két állítását gondolja meg, mert ezek elég, elég súlyos állítások; lehet, hogy nem vette észre, hogy mondta, hogy pontosan (*Bencsik János: Nem ezt mondtam!*) miket is ejt ki a száján, de ezeket mondta. És ha elolvassa azt az elemzést, amelyre hivatkozik, és kivonja a bizonytalanok arányát, akkor nem 84 százalék, hanem az kilencvenegynéhány százalék, ugye, mert 96 százalékot kapott a Fidesz a '14-es és a '18-as parlamenti választásokon (*Bencsik János: Felmérésről beszéltem!*) a levélszavazatok vonatkozásában. Úgyhogy én ennyit szeretnék előljáróban önnek mondani.

Aztán, ugye, azt mondta, hogy ne exportáljuk a belpolitikát. Hát, magyar állampolgárok élnek mindenhol, egységes Kárpát-medencei magyar térben élünk, és - ahogy a miniszterelnök-helyettes úr is mondta - nincs első osztályú vagy másodosztályú vagy nem tudom milyen osztályú állampolgár, hacsak nem az önök listájában, ott lehet hogy vannak ilyenek, és azért én emlékeztetnék arra, hogy amikor ön, hogy mondjam, nem érti azt, hogy Márki-Zay Pétert miért fogadták úgy, ahogy fogadták, akkor csak néhány elemet felsorolnék. Ugye, ő azt mondta, hogy hónapok óta tervezi az erdélyi útját, miközben csak néhány hete miniszterelnök-jelölt. Aztán, ugye, gyávának nevezte az erdélyi polgármestereket. Nem tudom, máshol hogy szokás, de úgy tudom, hogy mi magyarok nem arról vagyunk híresek, hogy ha megyünk valahova vendégségbe, és azt akarjuk, hogy fogadjanak bennünket, akkor azt mondjuk, hogy gyáva az, akihez akarunk menni; ez Erdélyben is így van, tehát nem biztos, hogy szeretik ezt a polgármestereket. Azzal a Székelyek Világszövetségével kötött szövetséget vagy nem tudom, választási együttműködést a mozgalma, amely enyhén szólva kétes háttérű szervezet; arról ismeretesek, hogy, ugye, Magyarországon kezdeményezték, hogy a székelyeket ismerjék el önálló nemzetiségként, illetve a romániai népszámlálás alkalmával szokták azt hangoztatni, hogy vallják magukat a magyarok székelynek - ez egy régi román diverzió, még Iorga..., tehát a Trianon előtti időben, ugye, ez volt a románok egyik taktikája, hogy a székelyeket leválasszák a magyarságról, ezzel is igazolva azt, hogy többen vannak Erdélyben, mint a magyarok. Tehát ezt a diverziót viszi tovább ez a világszövetség nagyon obskúrus figurákkal, ugye, többen ismertek a közéletben úgy, mint hivatásos provokátorok, és akkor ezzel a szervezettel sikerült - hogy mondjam? - szövetséget kötni Márki-Zay Péternek, és erre hivatkozik úton-útfélen, hogy ő a határon túli magyarok nagy barátja és ismerője és szövetségese, mert egy ilyen háttérű szervezettel kötött együttműködést. Meg hát ne csodálkozzon Márki-Zay Péter, hiszen Gyurcsány Ferencsel árul egy gyékényen, meg szövetségese az a Momentum, amely román pártokat vagy szlovák jelölteket támogatott, vagy hát ugye azzal a Szabó Timeával van egy táborban, aki, emlékezhetünk, a parlamentben, talán a képviselő urak is hallották, amikor gyűlölve vagy gyűlölettel tele fröcsögött a határon túli magyarok ellen, sajnálta azt az inkább képletes segítséget, a maszkokat, amit a magyar kormány biztosított a határon túli magyaroknak, különösen a legnehezebb helyzetben lévő kárpátaljai testvéreink számára. És hát napvilágra került egy videofelvétel is, amely arról szól, hogy Márki-Zay Péter csak azért akar menni, mert ott is szavazók élnek, tehát bevallotta a sok beszéde közül az egyikben, hogy végül is szavazatért ment volna oda - aztán persze szembesült azzal, hogy senki nem áll vele szembe... (*Dr. Lázár János: Szóba!*) ..., szóba, szóba (*Derűltség a kormánypártok soraiban.*), szóba, és mindenki szembeáll vele, igen.

Pásztor István vonatkozásában: ugye, itt sértegette. Én azt gondolom, hogy senki nem tett annyit a két nép közeledéséért, és senki nem tett annyit a vajdasági magyarságért, mint ő, de ahogy a miniszterelnök-helyettes úr is mondta, nincs kolbászból a kerítés, tehát vannak még feladatok, vannak problémák, vannak megoldandó dolgaink. Ezt Pásztor István maga is mondja, hogy biz' a' küzdeni kell a

Haladó Párttal, biz' a' nap mint nap meg kell vívni a csatát, biz' a' minden feliratért meg kell harcolni, tehát ez tényleg egy folyamatos harc, a politika, az ilyen. Az érdekeket, a magyar érdekeket, a VMSZ-érdekeket érvényesíteni kell, a magyarországi érdekeket érvényesíteni kell, bár nem tudom, hogy erről önök mennyit tudnak beszélni.

És akkor reagálnék Balczó képviselő úrnak a szavaira. Most nem szeretnék nagyon gyurcsányozni, csak nagyon keveset, de hát most itt etalonként hivatkozik arra az Európai Parlamentre, ahol, ugye, nap mint nap gyalázzák Magyarországot, az ön képviselőtársai is folyamatosan Magyarország ellen szólalnak fel, és hát olyan emberek ülnek ott, akik ránk akarják erőltetni a migrációt vagy akik piaci alapra akarják helyezni a rezsit. Én tehát elég furcsának tartom azt, hogy egy olyan testületre hivatkozik, amellyel szemben a magyar kormány nap mint nap próbálja megvédeni a magyar emberek érdekét, hiszen ha az Európai Parlament többségi álláspontja győzedelmeskedne, akkor ma piaci rezsit lenne Magyarországon, ma itt migránsok lennének, ma le kellett volna bontanunk a kerítést. Tehát ezzel az Európai Parlamenttel is, többek között ezzel a brüsszeli bürokráciával harcolunk nap mint nap.

És ez az Európai Parlament - valami jelentésre hivatkozott -, ugye, a szerbiai választást, a tavaly júniusi 21-ei választást elemezte. Én ott voltam választási megfigyelőként, és remélem, hogy nem azt akarja állítani, hogy a Vajdasági Magyar Szövetség kilenc mandátuma valami furmányos választási akármicsoda révén jött létre, mert soha nem szerepelt ilyen jól a VMSZ a szerbiai választásokon, tehát nagy siker magyar szempontból a szerbiai választás. Remélem, hogy az Európai Parlament jelentésére hivatkozva nem azt akarja mondani, hogy valami furmánykodás révén jutott kilenc mandátumhoz a VMSZ!

És akkor a Most-Híd kapcsán pedig annyit, hogy hát beolvadt a Szövetségbe. Nem tudom, hogy ez mennyire aktuális kérdés, hogy a Most-Híd most a magyar kormány partnere vagy nem partnere, ez eldőlt, ha jól értettem a kérdését. Ez a probléma tehát ilyen értelemben megoldódott.

Még az oltás kapcsán, amit Bencsik úr vetett fel: egyetértek azzal, hogy ez egy súlyos probléma Erdélyben, és hát voltak azért próbálkozások, éppen Kásler miniszter úr videóban is üzent, mások is üzentek, de ez egy nagyon bonyolult kérdés, nehéz kérdés, tehát ebben az ottani politikusok is nagyon óvatosak. Egyetértek azzal, hogy biztassuk a határon túli nemzettársainkat arra, hogy vegyék fel az oltást, hogy minél többen éljenek ezzel a lehetőséggel. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Lázár János képviselő úr!

DR. LÁZÁR JÁNOS (Fidesz): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Igen tisztelt Miniszter Úr! Csak nagyon röviden szeretnék egy néhány mondatos kommentet fűzni az elhangzottakhoz, reagálva részben arra, amit a miniszterelnök-helyettes úr mondott, és részben ellenzéki képviselőtársaim és kormánypárti képviselőtársaim figyelmébe ajánlva néhány szempontot.

Az egyik az, hogy nyilván nem az én számból kell hogy elhangozzék a munka elismerése és respektálása, ez, azt gondolom...

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter: De jólesik, János! *(Derültség a kormánypártok soraiban.)*

DR. LÁZÁR JÁNOS (Fidesz): Igen, igen, igen, de én nem az a fajta vagyok. De nyilvánvaló, hogy amit itt Fenyvesi képviselőtársam elmondott, az majd amikor ennek a korszaknak a történetírásával foglalkoznak, és az idő eltelik, és a gőz kicsit kevesebb lesz, és higgadtabbak lesznek a történetírók meg a közbeszéd beszélő fejei, akkor ez az

ágazat vagy ez a terület mindenféleképpen egy nagyon fontos, az elmúlt száz esztendő tekintetében is egy nagyon fontos dimenzió.

Azért hozom szóba az elmúlt száz esztendőt, mert azt remélem, hogy minden képviselőtársam tisztában van azzal az egyszerű összefüggéssel, hogy egy parlamenti képviselőnek, amikor esküt tesz, 1920 óta lényegében egyetlen dolga van ebben a Házban, és ezt, azt kell mondjam, politikai rendszerektől függetlenül nagyjából tudták is; ez alól egyetlen kivétel volt: 2004, amikor a százéves politikai konszenzus felmondásra került, és az 1920 óta minden parlamenti képviselő kötelező feladata vagy kötelező küldetése lényegében zárójelbe tételre került egy olyan politikai erővel, amellyel most a Jobbik egyébként közös listát fog állítani - ez némileg árnyalja a Balczó képviselő úr által elmondottakat. Egyetlenegy politikai erő mondta fel az 1920 utáni kötelező közkonszenzust Magyarországon, az a 2004-es népszavazáson felmerülő politikai erő, illetve az akkori kormányzat. És azóta, tulajdonképpen 1920 óta ebben az értelemben kétfajta parlamenti képviselő üldögél itt, magunkat is beleértve, a Parlament falai között: az egyik hűséges a hazájához, a másik pedig elárulja azt. És teljesen mindegy, hogy milyen kampányt folytat a magyarországi kormányzat által támogatott vagy nem támogatott média, minden magyar választópolgár, akik állampolgárok - és nyilván nagyon jól mondta képviselőtársam, hogy itt állampolgárok közösségéről van szó -, ez alapján a szempont alapján fog dönteni, teljesen mindegy, hogy mi mit mondunk vagy mit nem mondunk egyébként, mert ezt mindenki érti. Énszerintem ez egy nagyon fontos tétel, hogy ezzel minden parlamenti képviselő most is, a jövőben is tisztában legyen, hogy mi a dolgunk.

Ennek kapcsán az, hogy Magyarország az elmúlt tíz évben feltörte és megtörte a Kisantantot, és ebben néhány szomszédos országgal kötött szövetségnek kitüntetett szerepe volt, az minden előtt fontos, és mindent keretez, illetve előbbre való azoknál a technikai kérdéseknél, amelyeket Bencsik képviselőtársam felvetett. Mert ahhoz, hogy Magyarország és a magyarság a tudásához, képességéhez, tehetségéhez méltó helyet visszaszerezze a Kárpát-medencében ezer év után, hogy azt a törést kiküszöbölje, ahhoz arra van szükség, hogy a Kárpátoktól délre Budapestnek legyen primátusa, a Kárpátoktól északra pedig Varsónak. Aki ebben szövetséges, annak nyilvánvaló, hogy a belpolitikai kérdéseivel szerintem nekünk nem érdemes foglalkoznunk, Európai Parlament, Európai Bizottság ide vagy oda. Tehát azt kell látni, hogy a magyar nemzetstratégiának egy nagyon fontos pontja, hogy melyek azok a szomszédos államok, utódállamok, amelyekkel korrekt partnerségre tudunk törekedni és együttműködést tudunk kialakítani.

Megnyugtatóul jegyzem meg, hogy aki követi a szerb belpolitikát, az pontosan látja, hogy egy moderációs folyamat eredményeképpen az áprilisra előkészített parlamenti, belgrádi, illetve köztársaságielnök-választás kapcsán a pártok kötnek egy konszenzust jelen pillanatban, hogy hogyan bonyolítják le ezt a választást. Tehát a januárban megfogalmazott európai parlamenti aggodalmakra a szerb kormányzat és a szerb ellenzék lényegében egy paktumot kötött, hogy hogyan zajlik majd a választás annak érdekében, hogy ennek a választásnak a legitimitását jövő áprilisban senki ne kérdőjelezze meg. Az az aggodalom tehát, hogy a választások veszélyben vannak vagy hogy Szerbia jogállamisága veszélyben van, az jelentősen kisebb ma, mint volt fél évvel vagy egy esztendővel ezelőtt, hiszen a szerb belpolitikai erők értelmes kompromisszumhoz közelednek, beleértve az elnök pártját is vagy a többséget is.

Itt szeretném azt is megjegyezni, hogy én nagyon óva intenéék attól - és ez egy nagyon nagy kormányzati felelősség is és ellenzéki felelősség is -, hogy a határon túli magyar politikai vezetők ottani belpolitikai döntéseibe mi bármilyen formában beavatkozzunk. Ez egy óriási dilemma volt a két világháború között is, nagyon érdemes ezt megfontolni, mert 1939-ben, ugye, a Nemzeti Front létrejött Romániában,

megszüntették a pártokat, és Bánffy Miklós, aki a magyarok magyar kormány által támogatott és kinevezett vezetője volt, megalapította a Romániai Magyar Népközösséget, amiért a '41-42-43-as parlamenti években ebben a házban folyamatosan gyalázták és szidalmazták, de ez Bánffynak a magyarok érdekében tett érdekérvényesítő képességéből és taktikai lépésének jelentőségéből semmit nem von le. Tehát hogy Pásztor István hol mond és milyen beszédet mond, azt bízzuk Pásztor Istvánra, mert csak Pásztor István tudja felismerni a napi belpolitikai klímában Belgrádban, hogy neki milyen lépései megtétele fog közelebb vinni ahhoz a célhoz, hogy a magyarok érdekei jobban érvényesüljenek Szerbiában. (*Bencsik János közbeszól.*) Ez egy vita, ez egy vitakérdés, de szerintem ha ezt megbeszéljük, akkor zártabb körben kell megbeszélni, és mindenféleképpen az érintettek részvételével, ezt javasolnám. Tehát nagyon fontos, hogy mi vitát folytatunk valakiről vagy valamiről, de ezzel óvatosan bánjunk!

Csak azt szeretném jelezni, hogy a magyar kormányzatnak és a magyar parlamentnek vagy a végrehajtó hatalomnak abban van felelőssége, hogy innen kiket támogat, kiket próbál helyzetbe hozni, és nekünk az az érdekünk, hogy a határon túli magyarok vezetői a saját hazájukban elismert, befolyásos, gazdaságilag erős, politikai érdekérvényesítésre képes, kiváló politikusok legyenek, és valljuk be, most határon túl egy erősebb politikai generációval és establishmentnel rendelkezünk, mint akár itt az országon belül! A saját hazájukban a magyar politikusok a határon túli utódállamokban mindenhol kvalitást, színvonalat, megbecsülést és társadalmi támogatottságot élveznek, nem véletlenül működnek együtt Pásztor Istvánnal vagy nem véletlenül működnek együtt a románok az RMDSZ-szel, illetve Kelemen Hunorral, mert a saját lábukon megállnak ezek a politikusok - ez azért egy nagyon fontos eredmény.

És végül még egyszer hangsúlyoznám, hogy 1920 helyzetében az elmúlt 12 esztendőnek döntő jelentősége van azáltal, hogy sikerült egy közép-európai együttműködést létrehozni. Ha valaki távolabb lép, akkor nyilván látni kellene a fától az erdőt, és a technikai kérdéseket hátra kellene sorolni, amelyeket nyilván meg kell oldani és meg kell beszélni abszolút technikai szinten, de azt mindenféleképpen látni kell, hogy ma Nyugat-Európának ez a típusú közép-európai együttműködés, és nem csak a V4-ekről beszélünk, abszolút nem áll érdekében. Ugyanazokról a hatalmakról beszélek, amelyek megkötötték velünk szemben 1920-ban és '47-ben a békét. Ezek az országok soha nem fogják feladni azt a politikájukat, hogy Közép-Európa másodosztályú, és őnekik vannak itt érdekeik és őnekik kell diktálniuk a tempót, és rosszul vannak attól a gondolattól, hogy itt Közép-Európa próbál a saját lábára állni. Ezt ajánlom minden képviselőtársam figyelmébe véleményük respektálása vagy - hogy is mondjam csak? - tiszteletben tartása mellett is.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Balczó képviselő úr!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Elnök úr, köszönöm a szót. Sajnálom, hogy röviden belpolitikai vonzatra is ki kell hogy térjek, hiszen ilyen vádakot kaptunk, kaptam. Annyit hadd mondjak el, hogy tudomásul veszem, hogy dr. Zsigmond Barna Pál általában bármilyen ellenzéki felvetésre, nekem konstruktívnak tűnőre is úgy válaszol, hogy azonnal támad, azonnal igyekszik a feszültséget fokozni - volt, hogy Szijjártó miniszter úr védett meg konkrét ügyben -, de nyilván ez az ön személyes döntése, hogy érdemben akar vitázni, vagy minősít. Azt mondja rólam, amikor idézem az Európai Parlament jelentését Szerbia előrehaladásáról, hogy én azt vonom ezzel kétségbe, hogy Pásztor István legitim választásokon ért el jó eredményt. Hát, semmi ilyen nem volt. Néhány tény felsoroltam. Ezekkel a tényekkel kapcsolatban Lázár János érdemi vitát folytatott; nem minősített, elmondta, hogy mi minden történt január óta, és

mennyiben más a helyzet, mint ahogy annak alapján elmondtam. Ez egy értelmes vita. De önmagában ezt eltorzítva konfrontálódni, én nem tartom igazán jónak.

Egyébként annyit hadd mondjak el, hogy, ugye, énnekem a nemzetpolitikai hivatalos tevékenységem, nem a magánemberi, az '99-ben kezdődött az Illyés Közalapítvány kurátoraként, azóta nagyon sokszor voltam ott - nagyon megtisztelő, hogy tiszteletbeli székely kitüntetést kaptam, nem folytatom tovább -, és az utóbbi időben, amikor Erdélyben jártam, és én arra hivatkozom, amit képviselőtársam mondott, hogy mi csak annyit szeretnénk, hogy ha önök valamennyire befolyásolni tudják a média adott részét, akkor ne vigyék a vádakat, a gyűlöletet a határon túlra. Én annyit kértem azoktól, akiknél sokszor voltam, akik többször meghívtak előadónak székely majálisra, egyet kértem: ne szavazzatok ránk, ne szavazzatok a Jobbikra, csak a Fideszre szavazzatok, de ne gyűlöljete! Ennyit szeretnék elérni.

Egyébként – és ez a belpolitikai vonzat -, arra, hogy Gyurcsány Ferenczel áruunk egy gyékényen, annyit hadd mondjak el, hogy ki változtatta meg úgy a választási szabályt, hogy nincs kétfordulós választás? Ha nincs kétfordulós választás, a Fidesz nem kerül hatalomra '98-ban. *(Közbeszólás a kormánypartok soraiból: Volner János! - Derűltég a kormánypartok soraiban.)* Ezt akkor, ha már ezt... Önök ötven főre akarták növelni 27-ről azt a számot, amely ahhoz szükséges, hogy egy párt önálló listát állítson. Az önök frakciójának külső tagja, Volner János 71-re növelte ezt a számot. Na most, a Jobbik mindig elmonda, hogy együttműködik, egy közös jelölt legyen, önálló listán akar indulni. Most ha önök nem érzik azt, hogy ezzel a 71 fővel - nem magyarázom el a választási törvényt, nem sértem meg önöket ezzel – gyakorlatilag egy listára kényszerítette az ellenzéki pártokat, majd utána azt halljuk, hogy egy gyékényen áruunk.

Hadd mondjam el, nem voltam tagja 2010 előtt kormányon lévő pártnak, jelenleg nem vagyok sem egyéni és nem leszek sem listás képviselőjelöltje ennek az összefogásnak, amelyet megértek és támogatok, én annak a Jobbiknak vagyok a tagja, amely 2018-ban ide bekerült, önök meg egy jövőről beszélnek, egyébként aminek én nem vagyok részese, természetesen szeretném, ha ez az összefogás a választáson nyerne. De ezt az állandó személyre szóló gyurcsányozást mindenki esetében, ezt én ezért visszautasítom, önök meg mondják továbbra is ugyanígy cinikusan. *(Dr. Zsigmond Barna Pál: Ez az igazság! Ez az igazság!)*

ELNÖK: Köszönjük szépen, képviselő úr. További hozzászólásokat nem látok *(Dr. Zsigmond Barna Pál közbeszól)*, így vissza fogom adni a szót a miniszterelnök-helyettes úrnak, hogy reagálni tudjon.

Engedjék meg nekem, hogy az elnöki szerepből egy kissé kilépve, és megígérve azt, hogy a gondolataim, az elmondandóim 90 százalékát már ki is húztam a fejemből, de mint Pánczél Károly nacionalista hadd szólaljak meg! A miniszterelnök-helyettes úr azzal kezdte, hogy tizenegyedik alkalommal van itt, és hogyha ennek az elmúlt tizenegy vagy hamarosan tizenkét évnek a történetét áttekinthetjük, talán a két legfontosabb állomás az, hogy 2010-ben, amikor még kormány sem volt májusban, a választások után, de a mandátummal rendelkező képviselők mint a magyar Országgyűlés tagjai már üléseztek, felemelő érzés volt fogadni egyébként Semjén Zsolt betérjesztését az állampolgárság ügyében, és még egyszer mondom, hogy még a kormány sem alakult meg, már kétharmaddal döntést tudtunk hozni, és kvázi rehabilitálni tudtuk mindazokat, akiket egy második Trianonként sérelem ért 2004 advent második vasárnapján, azon a bizonyos népszavazáson. Ezt tekintem én a nemzetpolitikánk 2010 utáni első nagy állomásának. A következő pedig talán az, amit 2019-ben, '20-ban a miniszterelnök úr talán a MÁÉRT-en elmondott, hogy a száz év magány véget ért.

Ebben az évtizedben ide jutottunk el, ez egy csodálatos, hatalmas dolog, és minden benne van abban, ami egyébként itt ma elhangzott, és köszönet egyébként azért, hogy ide eljuthattunk, a teremben ülöknek, a Nemzetpolitikai Államtitkárság munkatársainak, miniszteri biztosoknak, bizottsági tagoknak, munkatársaknak egyaránt.

Nagyon röviden még egy utolsó mondat csak a jövő évi választásról és annak tétjéről. Emlékezzünk vissza, mit mondott Kövér László 2002-ben - anélkül, hogy tudta volna, hogy mi jön majd 2004-ben -: ennek a választásnak a legnagyobb vesztesei a határon túli magyarok. Ennyit a belpolitikai vitánkról meg a Kárpát-medencei vitánkról!

Tisztelt Miniszterelnök-helyettes Úr! Öné a szó.

Dr. Semjén Zsolt válaszai, reflexiói

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter: Nagyon szépen köszönöm, elnök úr. Igyekszem tényleg nagyon rövid lenni, mert Ritter Imre elnök úr, azt hiszem, negyed óra múlva megjelenik, és addig mindenképpen be kell fejeznem.

Először is szeretném megköszönni a hozzászólásokat.

Elsőként Balczó Zoltán képviselő úrnak: nagyon szépen köszönöm, amit a képviselő úr elmondott. Hozzáteszem, hogy a „nacionalista” szót én is úgy használtam, hogy a „durva nacionalista”, és én teljesen egyetértek a képviselő úrral ebben a dologban. Valójában ami helytelen, az a sovinizmus, és egyébként tisztán keresztény alapon is két tévedés van: az egyik, amit internacionalista vagy kozmopolita felfogásnak lehet nevezni, ami tagadja a nemzet érték voltát, és egy múltból itt maradt, avítt valaminek tekinti, mondván, hogy az igazi entellektüel már nem magyar, lengyel, horvát, hanem csak nagy betűvel írt, úgy általában vett ember, én pedig azt gondolom, hogy az emberiségnek nincs nagyobb megszegényesülése, mintha a magyar nem lenne magyar, a lengyel nem lenne lengyel és a horvát nem lenne horvát. Az egyik tévedés tehát a nemzettagadás, az internacionalizmus, a kozmopolitizmus.

A másik szélsőség és tévedés a sovinizmus, amelyik egy nemzet életjoga alapján kétségbe vonja más nemzeteknek vagy nemzetiségeknek a létezéshez való jogát. Mi azért vagyunk antisovinizisták, mert mi minden nemzet létezését értéknek tartjuk, és azt szeretnénk, hogy minden nemzet és nemzetiség minél inkább kibontakozzon. Én tehát tökéletesen egyetértek önnel, de a helyzet az, hogy a köznyelv mégiscsak meghatározza a mi beszédünket, és ezért tettem hozzá csak zárójelben a „durva nacionalista” kifejezést.

Még egy dolgot hadd tegyek hozzá! Noha most nem tisztem, de én csak megköszönni tudom Balczó képviselő úrnak az Európai Unióban való munkáját. Számos kérdésben működtünk együtt kifejezetten magyar nemzeti célok érdekében, és ő mindig a szuverenista oldalon volt, és zárójel, Zoltán, azt gondolom, neked a szuverenista oldalon van a helyed, zárójel bezárva. És ahogy említetted is, Hölvényi képviselő úr is pontosan ezzel küszködik.

Na most, ami a szerbiai vonatkozásokkal kapcsolatos, én azt gondolom - és igyekszem pontosan fogalmazni -, hogy az irányt tartom jónak. Természetesen ezer probléma van, de az, hogy Milošević-től eljutottunk a mostani, gyakorlatilag kulturális autonómiához, az egy hihetetlen dolog. És én emlékszem rá, hogy Vučić elnök urat hozzám először Pozsgay Imre hozta el, és akkor bizony még rávetült a Milošević-idők árnyéka, és ő már akkor kereste a kapcsolatot az Európai Néppárttal, és azt, hogy mint nemzeti a nemzetivel beszéljünk. Soha nem felejttem el, Pozsgay Imre hozta el hozzám, és akkor még egyáltalán nem játszott meghatározó szerepet.

A Híd. Összefoglalólag - mert ezt nagyon sokáig lehetne folytatni, de az idő szorítása miatt nincs időm kifejteni, és minden kérdésre szeretnék válaszolni - itt az irány a lényeg, hogy honnan indultunk, és hova jutottunk. És talán itt hadd tegyek egy reflexiót arra, amit Lázár János képviselő úr mondott! Tényleg az a helyzet, hogy Magyarországnak történelmileg és nemzetstratégiaileg a létérdeke az, hogy a Kisantantot és annak az utánérzéseit minél inkább a múltban hagyjuk és a múltba utaljuk. Ennek két kulcseleme van: az egyik a V4-es kiegyezés Szlovákiával, a Szlovákiával a V4-ben való együttműködés, a másik pedig a szerbekkel való kiegyezés. Ezért kulcsfontosságú nekünk a balkáni politika, aminek az alfája és ómegája Belgrád, a másik pedig, ugye, Szlovákia, amely a V4 szempontjából kulcsfontosságú. És - hogy mondjam? - itt járulékos áldozatok beleférnek ennek a nagy célnak az eléréséért.

A Felvidék tekintetében: ugye, a Híd tekintetében én mindig azon az állásponton voltam, hogy ne lépünk túl a MÁÉRT-nak a státútumán. Helyes, hogy ott csak az etnikai alapú magyar szervezetek vannak, egyébként azt soha nem zártam ki, hogy ettől függetlenül dialógust folytathatunk a Híddal, hiszen nagyon sok magyar szavazott rájuk, de nem abban az értelemben, mint mondjuk az MKP-val, én ezért találkoztam Bugár Bélával, de más minőség egy vegyes párt, és más minőség egy etnikai magyar párt. Na most, miután a Híd része lett a magyar Szövetségnek, ezért azt gondolom, hogy a Szövetség keretében minden további nélkül együttműködhetünk azokkal is, akik a Hídból jöttek a Szövetségbe vagy a Hídban vannak a Szövetségben. De megjegyzem: ennek az útját nagyon kiegyenesíti és megkönnyíti az, hogy valójában mi történt. Most beszéljünk őszintén! Tehát a Híd azért is roppant meg, mert részint a magyar-magyar versenyt az MKP megnyerte, részint a másik fő támogatói, az észak-szlovákiai szlovák polgármesterek a SMER-rel való együttműködés miatt elhagyták egy ponton a Hídat, akik miatt tehát szlovákuul tartották a frakcióüléseket, azok már nincsenek a Hídban. Ebből kifolyólag az a kísérlet, amit Bugár Béla csinált, és ami szerintem életveszélyes a magyarság számára, az egyébként a magyar ügytől függetlenül megbukott, mert a szlovák, észak-szlovákiai polgármesterek kimentek mögüle a Ficóval való együttműködésből kifolyólag. Ezért például rögzítették azt, hogy a frakcióülések, s a többi, magyar nyelven történnek. Tehát azért azt gondolom, hogy a hidasok a Szövetség keretében teljes jogú partnereink.

Fenyvesi Zoltánnak csak megköszönni tudom, amit elmondott. A gazdaságfejlesztés tekintetében Románia kapcsán csak egy gyors listát írtam itt, hogy azért ez alatt az idő alatt kik voltak miniszterelnökök, én egyébként személyesen kikkel egyezkedtem különböző gazdasági és egyéb támogatási formákban, kikkel lehetett megegyezni és kikkel nem. A listát most emlékezetből mondom. Emil Bockal remekül együtt lehetett működni. Ők ugyan nem voltak miniszterelnökök, de abban az időben a jobboldal meghatározói voltak, Elena Udreával, aki szegény szintén a börtön árnyékában volt, a lehető legjobban lehetett együttműködni, és meg kell mondanom, még én hoztam össze Matolcsyval annak idején, és minden létező uniós támogatást elhoztunk, és az igazsághoz tartozik - és itt én most jegyzőkönyvben vállalom -, az életben nem ment annyi pénz a Székelyföldre, mint Elena Udrea idején. Tehát vele meg lehetett állapodni. A Blaga kitűnő ember, biztos ismered az Unió Parlamentjéből, azt hiszem, a felesége magyar, vele remekül együtt lehetett működni. A lehető legjobban Ungureanuval lehetett, egyébként megjegyzem, hogy szegény pont azon bukott meg, a jobboldali román kormány, hogy a marosvásárhelyi egyetemet behozták. Tehát Ungureanuról csak a legnagyobb elismeréssel tudok megemlékezni. Egyébként egy román hazafival egy magyar hazafi megállapodhat a kölcsönös előnyök alapján. Velük sikerült.

Na, utána jött a Ponta-korszak, amikor gyakorlatilag minden szétesett. Én még - hogy mondjam? - személyes kapcsolatot is kiépítettem Victor Pontával, sajnos

politikai értelemben a PSD-vel, tehát a baloldali kormánnyal nem sikerült az együttműködés, és zuhanásszerű volt a magyar-román kapcsolatok visszaesése az ő idejében. Dăncilăval semmilyen kapcsolatunk nem volt, az az igazság, hogy szegény nem volt abban a helyzetben, hogy a saját kormányát kézben tartotta volna. Zárójelben még egy dolog: most ez messzire vezet, de azért a román belpolitikában van még egy probléma, hogy az esetek nagy részében nagyon nehéz megmondani, hogy éppen kinél van a valós hatalom, ugye, abból kifolyólag, hogy nincs tisztázva, hogy egy elnöki rendszer vagy egy parlamentáris rendszer, hogy az elnök környezete vagy a miniszterelnök környezete kompetens-e, ezért mindig egy nehéz kérdés, hogy kivel kell próbálkozni a megállapodás tekintetében. Na mindegy! Tehát Dăncilă miniszterelnök asszonnyal semmiben nem sikerült megegyezni.

Cîțu miniszterelnök úrral, aki most, azt hiszem, éppen nem miniszterelnök, vagy legalábbis csak ügyvezető, tárgyalások vannak, Kelemen Hunor van megbízva, nem titok; reméljük, hogy valamilyen eredményre jutnak! Sajnos mielőtt a tárgyalások eredményre jutottak volna, a román kormány éppen szétesett, és úgy néz ki, hogy miután egy kisebbségi kormány láthatólag nem fog tudni megalakulni a PNL-vel és az RMDSZ-szel, ebből kifolyólag nagyon úgy néz ki most, hogy egy PNL-PSD-RMDSZ-kormány lesz. Nekünk azért a nagykoalíció mindig kockázatos, mert mindig felmerül a kérdés, hogy minek kellünk mi, de úgy néz ki, hogy elég jól állnak a tárgyalások, és talán egy hosszú távú formáció is kijöhet belőle, ahol - miután az RMDSZ kormányzati pozícióban lesz - a magyarság szempontjai javulnak, és miután Kelemen Hunor marad miniszterelnök-helyettes, ebből kifolyólag a gazdasági megállapodás is reális.

Az tehát a helyzet, hogy úgy vagyunk, mint az albérlők, hogy minket minden megoldás érdekel, csak éppen a főbérlő olyan gyakran változik, hogy nem tudjuk, hogy kivel egyezzünk meg a szobakiadásról. *(Derültség.)*

Most nem tartozik szorosan ide, de azért azt megjegyzem az RMDSZ vonatkozásában, hogy persze ezer kritikát lehet mondani, de például most néztem meg román felméréseket, ahol a románok azt mondják, hogy a legmegbízhatóbb politikusok egyike Kelemen Hunor, a legkiszámíthatóbb és a legmegbízhatóbb. Ebből persze nem következik az, hogy románok tömegével szavaznának az RMDSZ-re vagy Kelemen Hunorra, de azért az egy komoly dolog, hogy a megbízhatóság szempontjából Kelemen Hunor magasan kiemelkedik a román belpolitikában. Ezt egyébként csak az árnyalja, hogy a román belpolitikából kiemelkedni nem olyan rendkívüli teljesítmény, de ezzel nem akarom Kelemen Hunor érdemeit csökkenteni.

Mindent összerakva tehát akivel lehet, megállapodunk, ha nem lehet, akkor pedig elég leleményesek vagyunk - de bízunk abban, hogy meg tudunk állapodni.

Bencsik János képviselő úrnak is szeretném megköszönni a szavait. Egyébként én nagyra értékelem a kritikus pontjait, amelyekből volt, amit megfogadtunk. Egyébként megjegyzem, annak idején Szávay képviselő úr volt az, akivel sokszor késhegyre menő vitákat folytattunk, de tényleg volt egy csomó olyan javaslata, amely akceptálható volt, és meg is valósult. Nem tudom, hogyha látod, akkor szeretettel üdvözlöm! *(Bencsik János közbeszól.)*

Bevezetésként itt is hadd hivatkozzak arra, amit Lázár János képviselő úr mondott, hogy tehát a határon túli magyar vezetők tekintetében fontos, hogy legyen egy szoros kapcsolat az anyaországgal, de ez a szoros kapcsolat nem lehet egy kézi vezérlés. Tehát valóban úgy van, hogy ahogy a korábbi történelmi időkben például Bánffy az erdélyi magyarságot megszervezte, és a sajátos erdélyi szempontokat, az erdélyi magyarság szempontjait érvényre juttatta, sokszor egyébként még a magyar állam kritikájával szemben is, ugyanez igaz például a Felvidéken Esterházyra, Esterházy Jánosra. Azt gondolom tehát, hogy ahogy Bánffynak és Esterházynak igaza volt akkor, amikor az erdélyi és a felvidéki magyarság szempontjainak a képviselésében

sok esetben nem fogadta el azt, hogy irányítva legyen Budapestről, úgy helyes az, hogy mi nem is akarjuk irányítani, és nyilván ők sem fogadnák el azt, hogy irányítva legyenek. Tehát nyilván együttműködünk, egy nemzetnek a tagjai vagyunk, de helyes az, hogy az az államférfiúi bölcsesség - ahogy Lázár János mondta -, hogyha a határon túli magyar vezetőknek megvan az a helyismerete, milióismerete és beágyazottsága, hogy ők tudják, hogy mikor mit kell tenni, és én nem venném magamnak a bátorságot ahhoz, hogy bizonyos lépéseket kritizáljak, akkor sem, ha nem feltétlenül értem minden egyes lépésüket, de nem is feltétlenül kell értenem minden egyes lépésüket.

Na most, a konkrétumok tekintetében én teljesen egyetértek önnel az erdélyi oltás kapcsán. Hadd mondjam azt, hogy én javasoltam a kormányülésen, amit Pintér Sándor vezetésével el is fogadott a kormány és az Operatív Törzs, hogy nemcsak a külföldi magyarokat oltjuk, hanem a határon túli megyékből jövő nem magyar állampolgároknak is biztosítjuk az oltást, ami egyébként járványügyi szempontból is értelmes, de a magyarság pozitív megítélése szempontjából is egy értelmes és helyes gesztus. Egy emblemikus erdélyi embert hadd idézzek, aki azt mondta, hogy a román nemzet nem hisz a vírusban, de meggyőződése, hogy ha a bal válla fölött hátraköp, azzal leveszi a rontást. (*Derűtség.*) Tehát a helyzet az, hogy a románsághoz hasonlóan az erdélyi magyarság sem nagyon akar oltakozni, és ebben csak egy komponens a román állammal szembeni bizalmatlanság. Ha megnézik, általában az ortodox országok nagyon ódzkodnak az oltástól, ami elég nagy baj. Ugye, annyit megtettünk már, hogy a határon túli megyékből átjöhetnek Magyarországra oltatni, de én abban teljesen egyetértek Bencsik képviselő úrral, hogy ez egy értelmes dolog lenne, és egy speciális határon túli kampányt is csináljunk az oltás mellett, mert lehet, hogy ha Magyarországról hallják, akkor az inspirálóbb, mint hogyha a bukaresti médiából hallják.

Szintén tökéletesen egyetértek önnel abban, hogy a Kató Béla és Csúry püspök úr elleni vádak vérlázítóak. Az ingatlan-visszaszármaztatás a legnehezebb ügy, itt nemhogy előrelépés nincsen, hanem kifejezetten durva visszarendeződés van a román állam részéről. Gondoljunk még a Mikó Kollégium ügyére, és így tovább, amikor már visszaadott ingatlanok jogszerűségét is megkérdőjelezték! Megjegyzem, egyébként ez elsősorban persze minket sújt, elsősorban a magyar egyházakat sújtja, de még a románság tekintetében is van, például Sturdza herceg esetében korábban visszaszolgáltató birtokokat és tulajdonokat vesz vissza a román állam, és most nem vagyok benne száz százalékgig biztos, hogy ebből az ügyből kifolyólag, de például Hrebencsuk hasonló ügy miatt volt elítélve. Zárójel bezárva.

Sajnos van tehát egy negatív folyamat, ami egész Romániára igaz, ami érinti a román és a magyar - például - arisztokráciát is, a legsúlyosabban pedig a magyar egyházakat érinti. Itt a helyzet az, hogy minden létező segítséget megadunk, nemcsak úgy, hogy a magyarországi levéltárakból a szükséges bizonyítékok előszerzésével, nemcsak a jogi segítséggel, hanem a nemzetközi fórumokon is a kérdésnek az előhozásával, de abban teljesen igaza van, hogy itt nem előremenetel van, hanem itt súlyos visszarendeződés van, ami mögött sajnos az a román gyakorlat van, hogy bírói eszközökkel csinálnak politikai ügyeket, és ebben látható, hogy nemhogy vagyonvisszaadás van, hanem vagyon-visszaállamosítás zajlik, aminek most az áldozatai Kató és Csúry püspök urak. Egyébként hozzáteszem, hogy itt azért megint óvatosan kell fogalmazni, mert mások is olvassák ezt a jegyzőkönyvet, tehát a helyzet az, hogy mi ezekben az ügyekben is azt tesszük, amit ők kérnek. Azt hiszem, van egy ilyen szólás, hogy nem kell pápábbnak lenni a pápánál - bár én erre hajlamos vagyok (*Derűtség.*) -, de a helyzet az, hogy amit ők kérnek, azt mi teljesítjük minden szempontból.

Az a megjegyzésem, hogy imáinkkal kísérjük, az annak a fedőszava volt, hogy vannak olyan támogatások, amelyek nem publikusak - miután más is olvassa ezt a jegyzőkönyvet. Tehát így értettem. Bár Szent Josemaría Escrivá azt mondta, hogy az ima mindenható, még a tiéd is.

Az Erdélyi Magyar Néppárt és a Magyar Polgári Párt tekintetében a helyzet az, hogy a támogatásokat és az általuk javasolt kéréseket mindig megfontoljuk, és jelentős számban meg is kapják. Itt a helyzet az, hogy ezt a pártfúziót nem jegyezték be még a bíróságon. Mi ebbe abszolút nem szólunk bele, ha egyesülnek, egyesülnek, ha a bíróság bejegyzi, akkor így fogjuk tekinteni őket. Természetesen etnikai magyar párt mind az Erdélyi Magyar Néppárt, Tőkés László, Toró Tibor, mind pedig a Polgári Párt, amint bejegyzik őket, akkor a bejegyzés alapján fogjuk kezelni, addig pedig külön-külön, de azt megjegyzem, hogy a Demokrácia-központok, amelyekhez az Erdélyi Magyar Néppárt kötődik, minden létező támogatást megkaptak, és én csak elismeréssel tudok szólni arról a honosítási munkáról, amit a Demokrácia-központokban végeztek. Ebbe most már nyilván az RMDSZ is belekapcsolódott, és így tovább, de a Demokrácia-központok munkájáról csak a legnagyobb elismeréssel tudok szólni.

Általánosságban pedig, mondom még egyszer, én arra biztatom az összes erdélyi szereplőt, az RMDSZ-t arra, hogy legyen hely a nap alatt az RMDSZ vonzáskörében azoknak is, akik kritikusak az RMDSZ bizonyos aspektusaival, az RMDSZ-en kívüli erőket pedig arra, hogy amikor mondjuk parlamenti választás van, akkor - ahogy a görög liturgia mondja - egy a szent, egy az úr, mert hogyha ott megosztódnak az erők, akkor veszélybe kerülhet a hathatós bukaresti képviselő. Egyébként pedig - még egyszer - az önkormányzati választáson, ha nem fenyegeti azt, hogy magyar lesz a polgármester, akkor legitim a külön indulás; ha ezt már fenyegeti például mondjuk Szatmárnémetiben vagy Marosvásárhelyen, akkor szerintem nem legitim. De itt megint az a helyzet, hogy nekem jogom van elmondanom ezt az álláspontomat, szerintem ez egy helyes és legitim álláspont az összmagyarság szempontjából, ők persze azt csinálnak, amit akarnak, de mi abba az irányba biztatjuk őket, hogy amikor az a veszély van, hogy nem magyar jelölt nyer, akkor mindenképpen együtt kell menni, és az a helyes, hogyha minél inkább egységben van a magyarság.

A Székely Nemzeti Tanácsot a legkülönbözőbb formákban támogatjuk egyébként, Izsák Balázst. Megjegyzem, hogy ebben a régiók tekintetében való európai uniós kezdeményezésben - hogy mondjam? - nem Izsák Balázsék szedték össze az aláírások nagy részét, sőt. De a helyzet az, hogy jó ügy, melléálltunk, sikeres, ezért a Székely Nemzeti Tanács kezdeményezéseit támogattuk, támogatjuk, a jövőben is támogatni fogjuk, és egyébként a működésükre és egy csomó programjukra támogatást kapnak.

Brenzovics László tekintetében a helyzet az - és itt megint óvatosan kell fogalmaznom -, hogy Brenzovics László itt van, még nem történt vele szemben vádemelés. Mélységes meggyőződése, hogy koholt és koncepciós vádak érik. Brenzovics László kezét a magyar állam soha nem fogja elengedni, és Magyarországon biztonságban van, és - hogy úgy fogalmazzak - védelem alatt áll. És még egyszer meg kell erősítenem azt, hogy a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség az első számú és legfőbb partnere a magyar kormánynak, és akár Kárpátalja, akár Ukrajna vonatkozásában semmi olyan nem történhet, ami a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség ellenében történne, és minden szempontból Brenzovics László mellett állunk. Egyébként most - köztünk szólva - Orosz Ildikó viszi a vállán a kárpátaljai ügyeket, a II. Rákóczi Ferenc Főiskolát, úgyhogy csak az elismerésemet tudom kifejezni Orosz Ildikónak a helytállásáért is.

Itt fontos még egy mondatot megtenni. Az a helyzet, hogy nem rajtunk múlik, Isten látja lelkemet, hogy nem rajtunk múlik az ukránokkal való együttműködés.

Őszintén szólva nem is értem, hogy miért kötötték össze az orosz ügyeket a magyar ügyekkel. Oroszország elég erős ahhoz, hogy megvédje a saját nemzetrészeit és kisebbségeit, ez az oroszok dolga. A magyarságnak, se Magyarországnak, se a kárpátaljai magyarságnak a világon semmi köze nincs az orosz-ukrán konfliktushoz. Ezért hogy ezt a - hogy mondjam? - ultranacionalizmust vagy pontosabban sovinizmust kiterjesztik az ukránok a kárpátaljai magyarsággal szemben, az méltánytalan, inkorrekt, és meggyőződésem, hogy Ukrajna nemzeti érdekeivel is tökéletesen ellentétes.

A gazdaságfejlesztés tekintetében - ja, igen! - itt Szlovákiával kapcsolatban megint az a helyzet, hogy nekünk a V4-es együttműködés a legfontosabb. Ha az a földvásárlási alap, ami volt, ennyire irritálja a szlovákokat, akkor azt visszavontuk. Egyébként pedig a helyzet az, képviselő úr, hogy ha most ezt elkezdeném kommentálni, főleg a szlovák külügyminiszter úrnak a nyilatkozatait, az az adott szituációban többet ártana, mint használna, ezért csak azt tudom mondani, hogy mi mindent megteszünk, hogy minél szorosabb legyen a V4-es együttműködés, ez egyébként Szlovákiának és Magyarországnak is az érdeke, megjegyzem egyébként, hogy a felvidéki magyarságnak is.

A következő a Délvidék vonatkozása. Itt megint igyekeztem pontosan fogalmazni, én tehát azt mondom, hogy jó irányba mennek a dolgok, még egyszer, Miloševićről gyakorlatilag a megvalósulás állapotában lévő kulturális autonómia tekintetében. Most itt megint az a helyzet, hogy Pásztor Istvánnak én se nem tudom, se nem akarom megmondani, hogy ő hova menjen vagy hova ne menjen. Ő ismeri a helyzetet, amit ő mond, az számunkra normatív abból kifolyólag, hogy személyében nagyra tartjuk, a vajdasági magyarság - mint a választásokon látható volt - belé helyezte a bizalmát, látszik, hogy Belgrádban komolyan veszik, sőt nagyon komolyan veszik, ezért nem gondolom, hogy nekem minősítenem kellene az ő lépéseit. Személyesen a legmesszebbmenő bizalmam van Pásztor István éleslátásában, de nem akarom megkerülni, konkrétan válaszolok Irinej metropolitával kapcsolatban.

Őszintén szólva én nem tudom, hogy a 90-es években ő mit mondott, amit ön itt idézett, az nagyjából a szerb történelemfelfogás. De a helyzet az, hogy mondott, amit mondott, mert azt nem tudom, hogy mit mondott, de én a két fülemmel hallottam, amikor a pátriárkánál voltam Belgrádban, hogy ott a teljes szerb sajtó előtt olyan beszédet mondott a magyarság mellett és a szerb-magyar együttműködés mellett, amely nagyon-nagyon nagy szolgálatot tett a magyarságnak. És hogyha Pásztor István azt gondolja, hogy őt ki kell tüntetni, akkor én kitüntettem. A másik pedig az, hogy amit a két fülemmel hallottam, az az interjú, úgy, hogy a pátriárka ott állt mellette, az nagyon sokat - hogy mondjam? - lendít a magyarság elfogadottságán és elismertségén Szerbiában. Ráadásnak a katolikus-ortodox együttműködésben - és itt Balczó képviselő úrra apellálok -, amikor az LMBTQ és egyéb típusú dolgok vannak és a keresztény civilizáció védelme van, akkor ezt csak úgy tudjuk megvédeni, ha a nyugati kereszténység a katolikus-protestáns összetettségében és az ortodoxia falanxban áll, és köztünk szólva az ortodoxia falanxa keményebb, mint a nyugati kereszténységé, ezt zárójelben hozzá kell tennem.

És most itt engedje meg, hogy felolvassak valamit, hogy konkrét válasz legyen, bár hangsúlyozom, hogy nem vagyok Pásztor István szóvivője - bár megtisztelő lenne -, de Stratimirović újratemetésén Pásztor István parlamenti elnökként vett részt, tehát parlamenti elnökként vett ott részt, nem hajtott fejet, az utódok teljesítik az elhunyt végakarátát, földi maradványai Karlócán kerülnek végső nyugalomra, ezt pedig kegyeleti kérdésnek tekinthetjük. A búcsúztatásnak azon része után, amikor a kormányfő elmondta a beszédét, ő elment, amit senki nem vett sértésnek, hanem becsületbeli ügyként kezelték. Azt gondolom tehát, hogy Pásztor István pontosan

felmérte, hogy miért és milyen formában vesz részt ezen a temetésen. Szerintem itt a kulcsmondat az, hogy a parlament elnökeként vett részt.

Irinej püspök, metropolita és püspök esetében pedig a következő a helyzet: nélküle nem lett volna csúrogi emlékhely. Egyébként azt gondolom, hogy önmagában akinek szerepe lehetett a csúrogi emlékhely létrejöttében, az megérdemli a magyar kitüntetés, és a katolikus, református és evangélikus püspökök mellett állt a csúrogi Megtépázott Krisztus emlékmű előtt, ami nekünk magyaroknak nagyon sokat jelent. Ezért azt gondolom, hogy ez a bizonyos erőszakos magyarizációra vonatkozó állítás, ami vagy volt, vagy nem volt, mert ezen is vita van, de akár volt, akár nem volt, azt gondolom, hogy miután ő ezt megtette a csúrogi emlékhely kapcsán, és azt a nyilatkozatot tette a kitüntetése után, amit én a két fülemmel hallottam, azért azt gondolom, hogy helyes volt az ő kitüntetése, és én személy szerint köszönetet mondok neki.

Köszönöm szépen a BGA felé az elismerő szavait.

Képviselő úr, az az igazság, hogy én jobban tiszteltem önt annál, mint hogy most itt felolvassak valamilyen választ a Nemzeti Együttműködési Alap és a Falusi és a Városi Civil Alap tekintetében. Miután ezek alapvetően Szalay-Bobrovniczky Vincére tartoznak, ezért azt gondolom, elég sok mindenhez értek annyira, hogy nem kell úgy csinálnom minden kérdésben, mintha minden kérdéshez értenék. Őszintén szólva nem tudom, hogy ez most pontosan hogy van, de annyira szívesen ígéretet teszek, hogy megnézzük, és megfontoljuk a javaslatait.

Azt csak zárójelben jegyzem meg - ez egy teljesen személyes megjegyzés -, hogy ez a civil dolog olyan, hogy hát ki kinek a civilje, beszéljünk őszintén! Olyan igazi civil civilt nagyon keveset láttam. Egy civil is vagy ide vagy oda vagy amoda kötődik. Se a kormánypártoknak, se az ellenzéknek nem nagy mutatvány, hogy olyan civilt tegyen oda, aki jobban kötődik a kormánypártokhoz vagy jobban kötődik az ellenzékhez. Ezzel együtt helyesnek tartom egyébként a civil jelenlétet, főleg a civil civil jelenlétet. Megnézzük és megfontoljuk, amit jelzett.

Demeter Szilárdnak szintén nem vagyok a szóvivője, őszintén szólva nem is olvastam részletesen, hogy mit mondott, de azt hiszem, hogy az ő személyénél is - csak hogy klasszikusokat idézzünk - a közigazgatási vezetői minőségét és az irodalmi munkásságát nem árt elválasztani, és minket elsősorban a közigazgatási vezetői szerepe inspirál, és kevésbé az irodalmi meglátásai.

A határon túli magyarok szavazata tekintetében - és ezt most teljesen őszintén mondom, általában őszintén szoktam beszélni - a helyzet az, hogy annak, hogy a külhoni magyarok részt vehetnek a magyar országgyűlési választásokon, annak a legfontosabb értelme az, hogy megélhetővé válik a közjogi nemzethez való tartozás, ez a legfontosabb. Na most, hogy a külhoni magyarok óriási többsége ránk szavaz, az egy ténykérdés, és csak zárójelben jegyzem meg, hogy ha csak 84 százalék szavazna ránk, akkor szomorú lennék, de ennek az oka nem a média, hanem az a helyzet, hogy Gyurcsány Ferenc árnyéka rávetül a határon túli magyarok tekintetében mindenre, és hogy mikor Márki-Zay Péter bejelentkezett a határon túli magyar polgármesterekhez, ők nem fogadják, annak nem az az oka, hogy mi azt mondtuk nekik, hogy ne fogadják. Én nem mondtam senkinek sem se azt, hogy fogadja, se azt, hogy ne fogadja, higgye el, képviselő úr, én senkinek nem adtam tanácsot a tekintetben, hogy kit fogadjon, meg kit ne fogadjon! A helyzet az, hogy Márki-Zay Péterre rávetül Gyurcsány Ferenc árnyéka annál az egyszerű oknál fogva, hogy neki nincs pártja, tulajdonképpen képviselői se nagyon lesznek. Annak a politikai közösségnek, amelynek ő most az élén áll, annak a politikai közösségnek a leendő képviselői nagy része DK-s képviselő lesz, ebből kifolyólag Gyurcsány Ferenc árnyéka alól nehéz kijönni - és ez határozza meg az erdélyi magyarságnak az őhöz való állását.

Egyébként ez a média tekintetében is így van. Innen senki nem ad instrukciókat az erdélyi vagy a határon túli médiának, hogy mit mondjanak, ráadásnak azt is... De ez tényleg így van. Amikor az erdélyi magyar médiát megmentettük, az nem azon az alapon történt, hogy itt mondjuk Rogán Antal leült, és kitalálta, hogy milyen médiának mennyi pénzt kell adni, hanem az volt, hogy bedőlt volna az erdélyi média egy ottani törvénymódosítás következtében, és az erdélyi magyar szervezetek, pártok, legitim magyar erdélyi szereplők kérték azt, hogy melyik médiának a megmentése fontos Magyarországról. És onnantól kezdve körülbelül ugyanolyan összetett az újságíró-beállítottság, mint bárhol máshol a világban.

A többit illetően pedig Zsigmond Barnának és Lázár Jánosnak köszönöm, amit velem kapcsolatban vagy a nemzetpolitikával kapcsolatban mondtak, illetve azt, amit az elnök úr mondott, és csak még egyszer szeretném megerősíteni azt, amit Lázár János képviselő úr mondott, hogy itt a nemzetpolitika azért egy bonyolult történet, mert, ugye, nemcsak a határon túli magyarok vannak, hanem az utódállamok is, és ebből kifolyólag nekünk úgy kell egységben látnunk az adott külhoni magyarság helyzetét, hogy egyúttal - ahogy Lázár János fogalmazott - a Kisantant összeállítását velünk szemben megakadályozzuk. És egy ilyen összetett, az egész térséget figyelembe vevő nemzetpolitikát folytatunk, aminek azért a meghatározó pontja a külhoni magyarság, mert semmi olyat nem teszünk, amit a külhoni magyarság nem akar, és lényegében minden olyat megteszünk, amit a külhoni magyarság kér. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm, miniszterelnök-helyettes úr. Köszönöm szépen, hogy itt volt a miniszteri meghallgatáson, köszönöm az előadását, a kérdésekre, megnyilvánulásokra adott reakcióját. A bizottság tagjainak is köszönöm szépen a részvételt és a munkát. Miniszterelnök-helyettes úr, további jó munkát, jó egészséget kívánok önnek! *(Dr. Semjén Zsolt: Köszönöm szépen!)* Köszönjük szépen a miniszteri biztos úrnak is és kollégáiknak is a részvételt. Jövőre találkozunk itt megint. Köszönöm szépen.

Az ülés berekesztése

A bizottsági ülést bezárom. Minden jót!

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 18 perc)

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Molnár Emese